

BELÜGYMINISZTERIUM

Szám: M-10-23/2-1986.

**Szigorúan titkos!
Különösen fontos!**

SZABÁLYZAT

**a harckészültségbe helyezés egyes feladatai, rendszabályai
és a személyi állomány életvédelmének tervezéséről és végrehajtásáról**

SZIGORÚAN TITKOS!	
Int. sz.: 51-19/1986	1. db KÖNYV
Évk.: 1986.09.08	
Gyjtőz:	

BELÜGYMINISZTERIUM

~~SZIGORUAN TITKOS!~~
~~KÜLÖNÖSEN FONTOS!~~

Szám: M-10-23/2/1986.

007
... sz. példány.

*Törölve az ÖTM Könyvtári és koordinációs osztályán
307-270/2/2006. sz. Rendelettel aloggyan
2006.12.14.
Váponé T...*

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERIUMI ÁLLAMTITKÁRÁNAK

2 /1986. számú

P A R A N C S A

a harckészültségbe helyezés egyes feladatai, rendszabályai és a
személyi állomány életvédelmének tervezéséről és
végrehajtásáról szóló szabályzat kiadásáról

Budapest, 1986. június hó 4 -n

Lássa /név, rendfokozat/: Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó,nap:

A parancsról és a kiadott szabályzatról másolatot,
vagy kivonatot készíteni

T i l o s !

I.

BELÜGYMINISZTERIUM

~~SZIGORÚAN TITKOS!~~
~~KÜLÖNÖSEN FONTOS!~~

Szám: M-10-23/2-1966.

.... sz. példány.

*Törölve az OTM Kormányi és honvédelmi miniszteri
307-270/2/2006. n. Rendeletével egyben
2006. 12. 14. Váponé T. K.*

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERIUMI ÁLLAMTITKÁRÁNAK

2 /1986. számú

P A R A N C S A

a harcckészültségbe helyezés egyes feladatai, rendszabályai és a
személyi állomány életvédelmének tervezéséről és
végrehajtásáról szóló szabályzat kiadásáról

Budapest, 1986. június hó 4 -n

A harcckészültségbe helyezés egyes feladatai, rendszabályai és a személyi állomány életvédelme tervezéséről és végrehajtásáról szóló szabályzatot /a továbbiakban: szabályzat/ kiadom és

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A szabályzatot a Belügyminisztérium teljes személyi állománya - a rá vonatkozó mértékben - köteles megismerni, előírásait betartani és a rendkívüli időszak során annak rendelkezései szerint eljárni.
2. A BM IV/II. csoportfőnök a BM "M" és szervezési csoportfőnökkel egyeztetve gondoskodik arról, hogy a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia, a Kossuth Lajos Katonai Főiskola határőr parancsnoki tagozat hallgatói, a Rendőrtiszti Főiskola hallgatói az oktatás során, valamint a belügyi szervek vezetői továbbképzés, az állomány további tagjai pedig a parancsnokok által tartandó foglalkozások keretében a rájuk vonatkozó mértékben ismerjék meg és gyakorolják a szabályzatban meghatározott feladatokat.

II.

3. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladatairól" szóló 1/1980. számú BM "M" és szervezési csoportfőnöki intézkedés hatályát veszti.

FÖLDESI JENŐ sk.
r.altábornagy
belügyminisztériumi államtitkár

Készült: 860 példányban
Kapják : Elosztó szerint

Törölve az OTM Könyvtári és Koord. munkálataitól
307-270/2/2006. m. Rendelkezési alagút
2006. 12. 14. é.

Válasz Tük

S Z A B Á L Y Z A T

a harcászaltságbe helyezés egyes feladatai, rendszabályai és a
személyi állomány életvédelmének tervezéséről és végrehajtásáról

I.

A TERVEK KÉSZÍTÉSÉNEK, JÓVÁHAGYÁSÁNAK ÉS TÁROLÁSÁNAK RENDJE

1. A harckészültségi, mozgósítási és a különleges intézkedések feladatai irán-nyításának és végrehajtásának céljából a belügyi szerveknél "Összesített harckészültségbe helyezési terv"-et és "Intézkedési terv"-et, valamint e-zekből "Tervkivonat"-ot, továbbá az egyes feladatokra "Végrehajtási terv"-et kell készíteni. A tervező, szervező munkát - a BM "M" és szervezési csoportfőnökkel összehangolva - a belügyi szervek vezetői /parancsnokai/ végezzék.
2. A belügyi szervek vezetői a feladatok végrehajtására terveket az alábbi tagozódásban készítsék:
 - a/ a "Belügyminisztérium és szervei összesített harckészültségbe helyezési terv"-ét a BM "M" és szervezési csoportfőnök a minisztérium felső ve-zetése számára;
 - b/ "Összesített harckészültségbe helyezési terv"-et a BM központi szervek - országos parancsnokságok /Kormányőrség/, csoportfőnökségek, önálló osztályok és ezekkel azonos jogállású szervek, valamint az államtitká-ri titkárság, miniszterhelyettesi titkárságok - a rendőr-főkapitánysá-gok, határőr kerület, valamint ezredparancsnokságok részére;
 - c/ "Intézkedési terv"-et a b/ alpontban felsorolt belügyi szervek beosz-tott osztályai, önálló alosztályai és csoportjai; a belügyi tanintéze-tek; egészségügyi intézetek; központi szertárak, raktárak; a rendőrka-pitányságok; valamint ezek külön elhelyezésben levő szervei - őrsők, FEP-ek és más alegységek - részére;
 - d/ a c/ alpontban foglalt tervből "Harckészültségi tervkivonat"-ot az alábbi belügyi szervek vezetői készítsenek: a központi belügyi szer-vek osztályainak alosztályai, önálló csoportjai; a területi belügyi szerveknél a rendőrkapitányságok osztályai, alosztályai, önálló cso-

portjai, körzetmegbizott csoportjai, községi körzetmegbizottai; a há-
tárőr kerület és ezredparancsnokságok alosztályai, csoportjai, alegy-
ségek; a c/ alponban felsorolt belügyi szervekkel azonos jogállású -
intézetek tanszékei, kórházi osztályai, orvosi rendelők stb.;

e/ "Végrehajtási terv"-et valamennyi belügyi szerv a részére meghatáro-
zott feladatokra, illetve intézkedésekre.

3. Az "Összesített harckészültségbe helyezési terv" és az "Intézkedési terv"
az alábbi fejezetekre tagozódva tartalmazza a feladatokat:

- a/ a fokozott harckészültség időszaka;
- b/ a háborús veszély harckészültség időszaka;
- c/ a teljes harckészültség időszaka;
- d/ fedőneves elrendeléshez kötött különleges intézkedések bevezetése;
- e/ háborús időszaki jogszabályok hatálybaléptetése, illetve kihirdetése

esetére.

4. Az "Összesített harckészültségbe helyezési terv"-ek és az "Intézkedési
terv"-ek egyes fejezeteit elválasztó lapokon fel kell tüntetni az elren-
delt feladat megnevezését.

5. A 2. pont a/- d/ alpontokban felsorolt tervek tartalmazzák a végrehajtás
időnormáját. Az időnormákat a Belügyminisztérium és szervei harckészül-
ségének, rendkívüli időszaki továbbműködésének biztosításáról szóló 9/1986.
számu belügyminiszteri utasítás /a továbbiakban: Ut./ 50 - 52. pontjaiban
foglaltak szerint kell meghatározni. Az időnormáknál meg kell jelölni, hogy
az a végrehajtás kezdetét vagy a befejezését jelenti.

6. A terveknek tartalmazni kell a feladatok végrehajtásáért felelős szerv,
személy, /beosztás/; a végrehajtás alapját képező okmányok /terv, kimu-
tatás, névjegyzék/ megnevezését.

7. A "Végrehajtási terv" tartalmi előírásait a tervezési és végrehajtási szabályzatok határozzák meg.
8. Az "Összesített harckészültségbe helyezési terv"-et, az "Intézkedési terv"-et és a "Harckészültségi tervkivonat"-ot a belügyi szervek részére a BM "M" és szervezési csoportfőnök által meghatározott formában kell elkészíteni. A "Végrehajtási terv" alakítása nincs szabályozva.
9. Az "Összesített harckészültségbe helyezési terv"-et annyi példányban kell elkészíteni, hogy annak egy-egy példányával rendelkezzen:
 - a/ a szerv vezetője;
 - b/ a szerv vezetőjének szervezetszerű helyettese /helyettesei/;
 - c/ a szerv tartalék vezetése;
 - d/ a szerv "M" alosztály, csoport vezetője, "M" és RBV tisztjei, illetve "M" megbízottja /a továbbiakban: "M" munkatársak/;
 - e/ a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség.
10. Az "Intézkedési terv"-et két példányban kell elkészíteni. Egy példánnyal a szerv vezetője, egy példánnyal az "M" munkatárs rendelkezik.
11. A "Harckészültségi tervkivonat"-ot minden esetben egy példányban kell elkészíteni.
12. A "Végrehajtási terv" példányszámát a tervezési és végrehajtási szabályzatok írják elő. Ahol a példányszám nincs meghatározva, ott a tervet egy példányban kell elkészíteni.
13. Az Ut. 121. pontja alapján a BM III/IV. csoportfőnök és a BM Határőrség országos parancsnoka az alárendelt, a BM Tüzoltóság országos parancsnoka

a szakirányítás alá tartozó szerveik vonatkozásában a harcászaltségbe helyezési tervek tartalmát és formáját - a BM "M" és szervezési csoportfőnök egyetértésével - saját hatáskörben szabályozza.

14. A tervek jóváhagyása az alábbiak szerint történik:

a/ a "Belügyminisztérium és szervei összesített harcászaltségbe helyezési terv"-ét a belügyminiszter;

b/ a belügyi szervek "Összesített harcászaltségbe helyezési terv"-ét - a BM "M" és szervezési csoportfőnök útján - az illetékes belügyminiszter-helyettes egyetértése után a belügyminisztériumi államtitkár;

c/ az "Intézkedési terv"-et és a "Harcászaltségi tervkivonat"-ot a szerv vezetője;

d/ a "Végrehajtási terv"-et amennyiben a tervezési és végrehajtási szabályzat külön nem határozza meg - az alárendelt szerv vezetője.

15. Az "Összesített harcászaltségbe helyezési terv"-ből jóváhagyásra egy példányt fel kell terjesztetni és a többi példányra a jóváhagyás tényét rá kell vezetni.

16. Az "Összesített harcászaltségbe helyezési terv"-ből - a határőr kerület, ezredparancsnokságok kivételével - egy példányt a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökségnek véglegesen meg kell küldeni.

17. A terveket haladéktalanul módosítani, illetve helyesbiteni kell, ha a szervezetben, a személyi állományban, elhelyezésben, szállítóeszközökben, működési helyen változás történik.

18. A harcászaltségbe helyezéssel összefüggő terveket módosítani csak a jóváhagyó vezető engedélyével lehet.

19. A tervek pontosságát az előljáró vezetők minden év március 31-ig ellenőrzik.
20. A terveket azok a személyek tárolják és készítik, akik a benne foglalt feladatok irányításáért, illetve végrehajtásáért felelősek.
21. A harckészültségbe helyezéssel kapcsolatos tervek nyilvántartását a hatályos "M" ügykezeltési utasítás rendelkezései szerint a szervezet "M" munkatársai végézzik.

II.

A MAGASABB HARCKÉSZÜLTSGÉGI FOKOZATBA HELYEZÉS, A MOZGÓSÍTÁS,
A BELÜGYI SZERVEK KITELEPÜLÉSE ÉS EGYES KÜLÖNLEGES
INTÉZKEDÉSEK ELRENDELÉSÉNEK RENDJE

22. Az Ut. 8. pontja alapján a belügyi szervek részére a magasabb harckészültségi fokozatok, a mozgósítás, a kitelepülés, továbbá egyes különleges intézkedések elrendelése történhet szóban vagy írásban, az elrendelésre jogosult belügyi vezetők által személyesen, továbbá az elrendelésre jogosult által aláírt nyiltparancssal rendelkező személyek és a BM Főügyelet ügyelvezetője útján az alábbi módon:

a/ rendkívüli helyzetben nyílt szöveggel;

b/ rendkívüli állapotban fedőneves értesítési rendszer alkalmazásával.

✓ 23. Az intézkedések vételére és továbbítására vonatkozó végrehajtási terveket és fedőneves borítékokat az Ut. 69. pontjában meghatározottakon túl:

a/ a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség az IM Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnokságnak;

b/ a BM Forradalmi Rendőri Ezred a 4. Zászlóaljnak /Miskolc/;

c/ a BM Tüzoltóság Országos Parancsnoksága a Fővárosi Tüzoltó Parancsnokság részére

adja ki.

✓ 24. A fedőnevek nem lehetnek azonosak a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség által kiadott fedőnevekkel.

25. A fedőneves boríték mindaddig érvényes, amíg azt a kiadó szerv vissza nem vonja. ✓
26. Ha valamelyik fedőneves boríték - tévedésből vagy más okból - felbontásra kerül vagy elvesz, azt rendkívüli eseményként azonnal jelenteni kell a szerv vezetőjének és a borítékot kiadó szervnek. ✓
27. A fedőneves borítékokat az állandó ügyeleti szolgálatnál, ahol ilyen nincs, a szerv vezetőjénél - páncélszekrényben - kell tárolni. ✓
28. Amennyiben az elrendelt utasítás továbbítása a BM Főügyelet ügyeletvezetője útján történik, az ügyeletvezető munkaidőben a szervek vezetőit; munkaidőn túl az állandó ügyeleti szolgálatait, ahol állandó ügyeleti szolgálat nincs, ott a szerv vezetőit az elrendelt intézkedés fedőnévének közlésével értesíti.

Pl.: "Itt a BM Főügyelet ügyeletvezetője X.Y. r.alezredes,
Intézkedjen: a VIZTORONY alapján!"

29. Ha az elrendelt utasítás továbbítása a BM Főügyelet útján a híreszközök működőképtelensége miatt nem lehetséges, akkor az elrendelés az intézkedés fedőnévének közlésével a Magyar Népköztársaság /a továbbiakban: MNK/ napi adásban levő műsorszóró rádióadója útján történik.

Pl.: "Belügyi szervek figyelem, belügyi szervek figyelem!
Intézkedjenek: a VIZTORONY alapján!
Ismétlem!"

30. A belügyi szervek beosztott osztályai és a városi, kerületi tűzoltó parancsnokságok részére fedőneves borítékokat nem kell kiadni. A vezetőket nyílt szöveggel kell értesíteni az intézkedések elrendeléséről.

Pl.: "Itt a rendőrkapitányság ügyeletes X.Y. r.őrnagy értesitem, hogy fokozott harckészültséget rendeltek el árvízveszély miatt!"

31. A BM Határőrség Országos Parancsnokságon, rendőr-főkapitányságoknál és határőr kerület-parancsnokságoknál a technikai h iradás működésképtelensége esetén az elrendelt utasítás továbbítása az ügyeleti szolgálatok mellé szervezett készenléti futárszolgálatok útján történik.

32. A szervek állandó ügyeleteinek, illetve ahol állandó ügyeleti szolgálat nem működik a szerv vezetőjének feladata a fedőnév vétele után:

a/ pontosan jegyezze fel a kapott fedőnevet és a vétel időpontját;

b/ ellenőrizze, rendelkezik-e a közölt fedőneves borítékkal, ha igen, akkor azt bontsa fel;

c/ intézkedjen a borítékban levő utasítás szerint.

✓ 33. A fedőneves intézkedés beszüntetése az elrendelő fedőnév közlésével történik.

Pl.: "Itt a BM Főügyelet ügyeletvezetője X.Y. r.alezredes, a VIZTORONY alapján elrendelt intézkedés megszűnt!"

III.

AZ ÜGYELETI SZOLGÁLATOK MŰKÖDÉSE A MAGASABB HARCKÉSZÜLTSGEI
FOKOZATOK ELRENDELÉSE UTÁN

34. Az Ut. 24. pont b/ alpontjának megfelelően parancsnoki ügyeletesi szolgálatot kell szervezni:
- a/ az országos parancsnokságok /Kormányőrség/, csoportfőnökségek, önálló osztályok, illetve a velük azonos jogállású szerveknél;
 - b/ a BM Forradalmi Rendőri Ezrednél és a 4. Zászlóaljnál /Miskolc/;
 - c/ a megyei /budapesti/ rendőr-főkapitányságoknál, tűzoltó parancsnokságoknál és a rendőrkapitányságoknál;
 - d/ a határőrkerület és ezredparancsnokságoknál.
35. Az Ut. 24. pont c/ alpontjának megfelelően a fokozott harckészültség elrendelésétől kezdve vezénylés útján megerősített ügyeleti szolgálatot kell bevezetni. Azoknál a szerveknél, ahol állandó ügyeleti szolgálat nem működik, állandó ügyeleti szolgálatot kell létrehozni.
36. A megerősített ügyeleti szolgálat 2-3 főnél kevesebb nem lehet, 2-3 órán belül kezdje meg működését, váltásos rendszerben /24 óra szolgálat, 24 óra pihenő/ működjön.
37. A megerősített és létrehozott ügyeleti szolgálatok működésük megkezdésekor:
- a/ jelentkezzenek be a BM központi szerveinél a BM Főügyeletre, a területi rendőri szerveknél a megyei /budapesti/ rendőr-főkapitányságok központi ügyeletére, az országos parancsnokságok alárendeltségébe tartozók

az országos parancsnokság ügyeletére és közöljék szolgálati helyüket, valamint telefonszámukat;

- b/ pontosítsák az ügyelet által értesítendők adatait és a riadótervet;
 - c/ készüljenek fel az alárendelt szervektől érkező jelentések vételére, továbbítására. Időben teljesítsék az előljáró, illetve a vezető ügyelet felé a jelentési kötelezettséget;
 - d/ ellenőrizzék az alárendelt, az együttműködő és társszervekkel az összeköttetés meglétét;
 - e/ a fedőneves és a rendkívüli közlemények vétele céljából állandóan kísérik figyelemmel az MNK napi adásban levő műsorszóró rádióadóját.
38. A technikai híradási összeköttetés működésképtelensége esetére - a fokozott harckészültség elrendelésétől kezdve - a fedőneves utasítások továbbítására a BM Határőrség Országos Parancsnokságon, a rendőr-főkapitányságoknál és a határőr kerület-parancsnokságoknál vezénylés útján készenléti futárszolgálatot kell szervezni. Készenléti futárszolgálatra az országos és megyei futárszolgálat személyi állománya nem vezényelhető.
39. A kitelepülő belügyi szerveknél a kitelepülés elrendelését követően - ahol a kitelepülés alatt "visszamaradó irányító csoport" működik - az ügyeleti szolgálat csökkentett létszámmal a "visszamaradó irányító csoport" alárendeltségében folytassa tovább tevékenységét; ahol "visszamaradó irányító csoport" nem működik, vagy a működő felsőbb utasításra beszünteti tevékenységét, az ügyeleti szolgálat szüntesse be tevékenységét és települjön ki a háborús működési helyre. A háborús működési helyre települt ügyeleti szolgálat folyamatosan lássa el feladatát.

40. Az ügyeleti szolgálat a légiriadó elrendelése esetén vonuljon le az életvédelmi létesítménybe és a légiriadó időtartama alatt ott működjön.
41. Az ügyeleti szolgálatoknak az alábbi okmányokkal kell rendelkezniük:
- a/ az ügyeleti szolgálat megszervezésére, a jelentési kötelezettségekre, a fedőneves intézkedések vételére és továbbítására vonatkozó végrehajtási tervvel;
 - b/ a magasabb harckészültségi fokozatok és egyes különleges intézkedések vételére és továbbrendelésére vonatkozó fedőneves borítékokkal;
 - c/ riadótervvel;
 - d/ ügyeleti naplóval;
 - e/ a Határőrség Országos és határőr kerület-parancsnokságok, őrsői, ügyeletei a sugárfigyelő és jelzőrendszer jelentő okmányokkal.
42. A fokozott harckészültség elrendelése után valamennyi szerv vezetője vagy ügyeletese köteles jelentést tenni a 43-46. pontban foglalt eseményekről és adatokról.
43. Az állam biztonságát, a honvédelmet, a közrendet és a közbiztonságot veszélyeztető események körében jelentést kell tenni:
- a/ a hadkötelezettség, a polgári védelmi kötelezettség, a honvédelmi munkakötelezettség és az anyagi jellegű szolgáltatási kötelezettség tömeges megtagadásáról;
 - b/ a kiűrités vagy az elzárkózás végrehajtásának tömeges megtagadásáról;

- c/ a jogszabályok megsértésével megtartott gyűlésekről, felvonulásokról, azok céljáról, szétosztatásáról;
 - d/ a közellátást zavaró súlyosabb esetekről;
 - e/ a fertőző betegségek terjedésének megakadályozására irányuló egészségügyi intézkedések tömeges megtagadásáról;
 - f/ a had-, valamint a tartós honvédelmi munkára kötelezettek spontán tömegmozgásáról;
 - g/ a spontán tömegmozgások szabályozhatatlanná válásáról.
44. Az illetékességi területen légitámadások következményei és egyéb hadműveleti tevékenység eredményeként bekövetkezett személyi és anyagi veszteségek körében jelentést kell tenni:
- a/ a polgári lakosság körében bekövetkezett tömeges sérülésekről, halálos esetekről;
 - b/ a megsemmisült vezetési pontokról, szervekről, egységekről;
 - c/ a saját állományt ért veszteségekről;
 - d/ lakóházakat, termelő objektumokat és egyéb intézményeket ért károkozásokról vagy megsemmisülésekről;
 - e/ fontosabb vasuti, közuti közlekedési utvonalak, aluljárók és felüljárók, hidak, valamint egyéb közlekedési berendezéseket ért rongálódásokról, azok megsemmisüléséről;
 - f/ közüzemeket, közműveket, víz-, gáz, áramszolgáltató egységeket, berendezéseket, csatornaműveket, valamint postai távközlési objektumokat és rendszereket ért nagyfoku károkozásokról;

g/ vegyi-, bakteriológiai, sugárszennyeződésekről.

45. A kialakult helyzet kapcsán tett jelentősebb intézkedések körében jelentést kell tenni:

a/ a háborús működési helyre érkezésről, az ügyeletek működésének megkezdéséről;

b/ az ellenség által mért csapás körzetének lezárásáról;

c/ az ellenséges csapás következményeinek felszámolásáról;

d/ az életveszélybe került személyek mentéséről;

e/ az élőerők és anyagi eszközök mentesítéséről;

f/ a kitelepítés után visszamaradt vagyontárgyak őrzéséről;

g/ a mozgósított tartalékos állomány létszámáról és a hiányokról;

h/ a népgazdaságból igénybe vett technikai eszközök típusáról, számáról és a hiányokról;

i/ a hadművelleti alárendeltségbe kerülésről;

j/ a személyi- és anyagi veszteségek pótlásáról;

k/ a rendkívüli intézkedésekkel kapcsolatos hangulatról;

l/ a személyi állomány erkölcsi, politikai, pszichikai állapotáról;

m/ a BM Sugárfigyelő és Jelzőrendszerbe külön utasításra bevont szervek által tömegpusztító fegyver alkalmazásának észleléséről és azok leg-

fontosabb paramétereiről; a 0,005 Gy/h-t /0,5 r/ó-t/ meghaladó sugár-szint méréséről;

n/ radioaktív sugárzás következtében a vezetők /parancsnokok/ - központi szerveknél osztályvezetőkig, területen kapitányságvezetőkig és velük azonos jogállású vezetőkig bezárólag -, továbbá a szervek személyi állománya 60 %-ot meghaladó munkaképesség-csökkenésről, 14 naponként összesített sugáradagterhelésről.

46. A szerv tudomására jutó értesülések körében az agresszív tömbhöz tartozó államok tekintetében jelentést kell tenni:

a/ csapatok nagyfokú átcsoportosításáról;

b/ haderőnemek közös vagy külön-külön történő gyakorlatozásáról;

c/ a határra rejtve felvonultatott és összpontosított erőkről;

d/ rejtett vagy nyílt mozgósításra való felkészülésről, annak végrehajtásáról;

e/ hadászati csapatok harckészültségi állapotba helyezéséről;

f/ államhatárt biztosító csapatok részére a védelmi támpontok berendezéséről, műszaki záráshoz szükséges anyagok felhalmozásáról;

g/ deszant alakulatok tervezett bedobásáról, érkezéséről, magasabb egy-ségek és hadművelleti csapatok manőverezéséről, irányváltztatásáról;

h/ tömegpusztító fegyverek objektumairól;

i/ felderítési eszközök objektumairól /rádiólokátor állomások, optikai rendszerek, iránymérők, televízió rendszerek, felderítő gépek, stb./;

- j/ a légvédelem biztosítására irányuló közvetlen előkészítő tevékenységről;
- k/ tartalék repülőterek előkészítéséről;
- l/ hadszíntér előkészítésével összefüggésben a közutak, vasutak, víziutak előkészítéséről, a bevezetett rendszabályokról;
- m/ vezetési pontok, hadtápopjektumok, javítóközpontok berakó és kirakó-állomások előkészítéséről;
- n/ nem reguláris erők készenlétbe helyezéséről, objektumairól;
- o/ újabb gazdasági objektumok haditermelésre történő átállításáról;
- p/ a haditermeléssel összefüggő gazdasági rendszabályok bevezetéséről;
- r/ magyar emigráns szervek fegyveres szervezkedéséről, terveikről, mozgásukról, objektumaikról;
- s/ olyan előkészületi tevékenységről, amely területek kiürítésére, a lakosság kivonására irányul, illetve azok végrehajtásáról;
- t/ felderítő-diverziós csoport bedobásáról és mozgási irányáról, vagy;
- u/ egyéb, a fentiekhez hasonló fontos adatokról.

IV.

OBJEKTUMOK RENDKIVÜLI IDŐSZAKI ŐRZÉSÉNEK MEGSZERVEZÉSE

47. A fokozott harc készség elrendelését követően intézkedni kell a BM szervei által - állandó vagy ideiglenes jelleggel használt, igénybe vett, őrzési hatáskörbe utalt objektumok megerősített őrzésének megszervezésére, végrehajtására, továbbá meg kell szigorítani az objektumokba való be- és kilépés és a benttartózkodás rendjét.
48. A bejáratok közül a nélkülözhetőt be kell zárni, ugyanakkor az épületen belüli mozgást, rakodást, szállítást megkönnyítő átjárókat ki kell nyitni és őrízetről gondoskodni kell.
49. Amennyiben szükséges, intézkedni kell az objektumok körüli személy- és gépjárműforgalom elterelésére, ellenőrzésére, a várakozás és csoportosulás megtiltására.
50. Az objektumok környékén figyelemmel kell kísérni a csoportosulást, rendezavarást, az objektum elleni támadás előkészületére utaló cselekményeket. Észlelés esetén az eseményt azonnal jelenteni kell az objektum parancsnokának.
51. A beidézettek, előállítottak, panaszosok, stb. ügyeinek intézésére olyan helyiségeket kell kijelölni, amelyek megközelítése az utcáról - az objektumon belül legrövidebb mozgással - történjen és nem zavarja a bevezetett biztonsági intézkedések végrehajtását.
52. A megerősített őrzést a meglevő őrhelyek átcsoportosításával, állandósításával, illetve új őrhelyek /járőrök/ felállításával kell végrehajtani. Azoknak az objektumoknak az őrzését, amelyeket jelenleg nem őriznek, az "M" állománytábla alapján erre a célra rendszeresített létszámból kell megszervezni.

53. Amennyiben a megerősített őrség egy esetleges támadással szemben kevésnek bizonyulna, az objektumban elhelyezett állományt - az objektum védelmébe be kell vonni.
54. Az őrség - ha alárendelt vagy más szervtől vezénylés útján hozták létre - szolgálatilag továbbra is a vezénylő szerv alárendeltségében marad. A vezénylésének ideje alatt őrzéssel kapcsolatos parancsadási joggal csak az őrzendő objektum parancsnoka rendelkezik.
55. A kitelepült városokban levő objektumokban - az őrség állományának megóvása céljából - az őrhelyeket és az őrség létszámát minimálisra lehet csökkenteni, illetve indokolt esetben meg is lehet szüntetni. A meg nem szüntetett őrhelyeket légiriadókor sem lehet elhagyni. Olyan körülményeket kell az őr részére kialakítani, amely biztosítja az őrzés folyamatos ellátását.
56. Az őröket /járőröket/ az őrzendő objektum illetéktelen behatolástól veszélyeztetett részein, a ki- és beléptetési helyeken kell felállítani a következők figyelembevételével:
- a/ objektumőrt kell felállítani, ha az őrzendő objektum kijelölt részének őrzése álló őrhelyről biztosítható;
 - b/ mozgóőrt /járőrt/ kell felállítani, ha az őrzendő objektum kijelölt részének őrzése álló őrhelyről nem biztosítható;
 - c/ az őrhelyek egymás közötti összeköttetése biztosított legyen.
57. A BM szervek a hatáskörükbe utalt objektumok megerősített őrzésének megszervezésére dolgozzanak ki végrehajtási terveket.

58. A végrehajtási terv az alábbiakat tartalmazza:

- a/ az őrzendő objektum megnevezését, pontos helyét, címét;
- b/ az őrzést végrehajtó szerv megnevezését;
- c/ az őrhelyek számát, az ór- és járőr létszámát;
- d/ számozási sorrendben az örök /járőrök/ felállítási helyét és mozgási körletét, járőrök utvonalát, figyelési és tüzelési sávját, fegyverzetét és egyéb felszerelését, általános és speciális feladatit, az ór-parancsnokkal, illetve az egymás közötti összeköttetés lehetőségeit, módjait;
- e/ az örök /járőrök/ felállításának idejét és a váltások rendjét;
- f/ azokat a felállítási helyeket, amelyek egy esetleges támadás visszaverése szempontjából számításba jöhetnek, a támadás visszaverésére tervezett alegységeket, felállítási helyenkénti feladatokat;
- g/ az őrzéstechnikai és objektumvédelmi műszaki létesítményeket.

59. A végrehajtási tervekhez mellékelni kell:

- a/ az őrhelyvázlatot;
- b/ a bevezetendő biztonsági intézkedéseket, rendszabályokat;
- c/ a kidolgozott ór /járőr/ utasításokat.

60. A végrehajtási tervet - a végrehajtásért felelős parancsnok okmányaként - a feladatok végrehajtásához szükséges példányszámban kell elkészíteni. Az őrzéssel kapcsolatos feladatokat a szerv, egység vezetői - a megyei rendőr-főkapitányságoknál a közbiztonsági helyettes és az érintett rendőrkapitányság vezető - tervében is szerepeltetni kell.

V.

A BELÜGYI SZERVEK FOLYAMATOS VEZETÉSÉNEK BIZTOSÍTÁSA

61. Az Ut. 64. pontjának megfelelően a tartalékvezetés rendeltetése, hogy az országos parancsnokság /Kormányőrség/, a rendőr-főkapitányság, megyei /fővárosi/ tűzoltó parancsnokság és határőr kerület-parancsnokság béke vagy háborús működési helyen történő működőképtelenné válása esetén - az azokat megillető hatáskörrel és jogkörrel - átvegye a szerv irányítását és ilymódon biztosítsa a vezetés folyamatosságát. Az állandó harcckészültség időszakában biztosítani kell a tartalékvezetésbe bevont személyek folyamatos felkészítését.
62. A tartalék vezetési pont kijelölésénél figyelembe kell venni, hogy:
- a/ nem lehet a háborús működési hellyel azonos helységben;
 - b/ a veszélyeztetett területtől 15-20 km-re, parancsnokság vagy rendőr-főkapitányság háborús működési helyétől lehetőleg 10 km-en belül helyezkedjen el;
 - c/ biztosított legyen az előljárókkal, alárendeltekkel és együttműködőkkel való összeköttetés;
 - d/ a határőrségnél kerület-parancsnokság, kiképzőbázis, határőrőrs; tűzoltóságnál megyei tűzoltó parancsnokság, illetve tűzoltó parancsnokság; rendőrségnél rendőrkapitányság legyen.
63. A tartalékvezetés kijelölését az alábbiak szerint kell végrehajtani:
- a/ a tartalékvezetés vezetőjének a szerv szervezetszerű helyettesei közül olyan személyt kell kijelölni, aki a szerv tevékenységének irányítását

- az ügyrendben meghatározott elvek és vonatkozó rendelkezések alapján - el tudja látni;

b/ a tartalékvezetés tagjaiként 4-5 főt a különböző szakterületek vezetőinek helyetteseit - vagy a vezetésre alkalmas beosztottait - kell kijelölni.

64. A tartalékvezetést - a vezetés folyamatosságának biztosítása érdekében - az alábbi tartalék vezetési okmányokkal kell ellátni:

a/ a szerv "Összesített harckészültségbe helyezési terv"-e, "Intézkedési terv"-ek /"M" munkatársnál levő példányok/;

b/ a szerv tevékenységét alapvetően szabályozó okmányokat /utasítás, parancs, ügyrend, összesítő kimutatást, stb./.

65. A tartalék vezetési okmányokat jegyzéken kell felsorolni. Tárolásáról a tartalékvezetőként kijelölt személy gondoskodik.

66. A háborús veszély harckészültség elrendelése után a tartalékvezetésbe kijelölt személyeket együtt kell tartani és felkészíteni a tartalék vezetési pont elfoglalására.

67. A teljes harckészültség elrendelése után a tartalékvezetésbe kijelölt személyek - a tartalék vezetési okmányokkal együtt szervezeten foglalják el a tartalék vezetési pontot. A tartalék vezetés az őt kiküldő szerv részeként működik és ellátja mindazon feladatokat, amelyeket részére a szerv vezetője meghatároz. Legyen készen a szerv vezetése működésének akadályoztatása esetére a vezetés átvételére és ellátására mindaddig, amíg az erre jogosult vezető a szerv új vezetésének összetételére nem intézkedik.

68. Az Ut. 3., 6., 22., 27. számú mellékletei alapján a "visszamaradó irányító csoport"-ok összetételét és létszámát a 63. pontban foglaltak figyelembevételével kell megszervezni.

69. Az irányító csoportok csak a szerv vezetőjének utasítására települhetnek ki a háborús működési helyre.

VI.

A FOGVA TARTOTTAK ELŐZETES FELÜLVIZSGÁLÁSA ÉS SZABADON .
BOCSÁTÁSA, A FOGVA TARTOTTAK KISZÁLLÍTÁSA A KITELEPÜLÉS
ELRENDELÉSEKOR

70. A fokozott harckészültség elrendelése után a rendőri szervek fogdjában levő fogva tartottak ügyeit felül kell vizsgálni és egyéni elbírálás alapján dönteni kell, hogy velük szemben a kialakult helyzetben milyen eljárást alkalmazzanak.
71. A háborus veszély harckészültség elrendelése után figyelmeztetés alkalmazásával - illetve a hátralevő elzárási napok végrehajtásának felfüggesztésével - szabadon kell bocsátani azokat:
- a/ akiknek cselekménye és személye a társadalomra csekély veszélyességű;
 - b/ akik elzárásukat töltik.
72. A szabadonbocsátás, elzárás felfüggesztése nem alkalmazható azoknál a személyeknél, akik a társadalomra veszélyes személyek különböző nyilván-tartásaiban szerepelnek.
73. Akiknek ügye gyorsított eljárással lefolytatható, azokat a vizsgálat után az illetékes szerveknek kell átadni.
74. Akiknek fogva tartása továbbra is szükséges, a belügyi szervek kitelepülésének elrendelését követően a tervezett helyekre kell kiszállítani.
75. A fogva tartottak elhelyezésére általában a szerv háborus működési helyén alkalmas helyiséget - elsősorban a település helyén működő rendőrkapitányság

fogdáját - kell kijelölni. Amennyiben fogda nincs vagy a meglevő befogadóképessége nem teszi lehetővé a fogva tartottak elhelyezését, akkor erre a célra megfelelő objektumot kell biztosítani, illetve kijelölni.

76. A meglevő fogda bővítése, új helyiségek fogdává történő átalakítása esetén meg kell szervezni a biztonsági berendezésekkel kapcsolatos feladatokat.

77. Végrehajtási tervet kell készíteni a fogva tartottak:

a/ szállítására, elhelyezésére, őrzésére és;

b/ az élelmezésükkel összefüggő feladatokra.

78. A kiszállítandó fogva tartottak létszámának a tervezésénél - a békeidőszaki tapasztalatok alapján - az egy hónapra eső átlagszámot kell alapul venni.

79. A szállításához szükséges gépkocsik mennyiségét a szállításra tervezett fogva tartottak száma határozza meg. A szállítás zártrendszerű - elsősorban rabszállító - gépkocsival vagy autóbusszal történhet.

80. A kíséző őrk létszámát, fegyverzetét a fogva tartottak veszélyességének és létszámának figyelembevételével kell meghatározni.

81. A végrehajtási tervben fel kell tüntetni az irányító parancsnok nevét; az állomány létszámát, felszerelését; a szállításához szükséges gépjárművek darabszámát, típusát; a kiszállítás helyét, a szállítás utvonalát.

82. A végrehajtási terv tartalmazza:

a/ a fokozott harcckészültségbe helyezés időszakára a fogva tartottak mozgásával - kihallgatásra történő kísérés, stb. - kapcsolatos szigorító

rendszabályok bevezetésére; a szállításra kerülő fogva tartottak szám-bavételére, társadalmi veszélyességük felmérésére; az őrség szükség szerinti megerősítésére, a végrehajtó állomány felkészítésére, eliga-zítására, személyenkénti feladatmeghatározásra, fegyverzetére, felsze-relés ellenőrzésére, stb.;

b/ a háborus veszély harckészültségbe helyezés időszakára a fogva tartot-tak személyi okmányai, anyagai, bűnjelek, egyéb anyagok szállításra tör-ténő előkészítésére; a tervezett gépjárművek igénybevehetőségének ellen-őrzésére; a fogva tartottak részére legalább egy napra elegendő hideg élelem biztosítására; a befogadó fogda előkészítésére; a végrehajtó állo-mány együtt tartásának rendjére;

c/ a teljes harckészültségbe helyezés időszakára a tervezett gépjárművek igénybevételére, a gépjárművekre való felszállás rendjére; az előkészí-tett okmányok, anyagok rakodására, oszlop besorolásra, a betartandó menetsebességre; a gépkocsival történő szállítás szabályainak ellenőr-zésére, a fogva tartottak figyelmeztetésére és bilincselésének ellenőr-zésére, az utbaindítás végrehajtására /a kitelepülés elrendelését köve-tően/, a gépjárműről való leszállás rendjére /a rendeltetési helyre tör-ténő megérkezés után/, a fogva tartottak elhelyezésére; az őrség megszer-vezésére, az élelmezés biztosítására, a végrehajtás jelentésére

vonatkozó feladatokat.

83. A végrehajtási tervhez mellékelni kell:

a/ a meglevő fogda bővítésére kijelölt helyiségek vázlatát;

b/ fogda kialakítására kijelölt új objektumok, körletek helyszínrajzát;

c/ az újonnan felállítandó külső, belső őrhelyek vázlatát és az őrszol-gálati utasítást;

d/ az őrség elhelyezésének vázlatát;

e/ a biztonsági berendezések létesítéséhez szükséges anyagok jegyzékét.

84. A végrehajtási terv azon részét, amely a kiszállítás helye szerint illetékes rendőrkapitányság feladatait jelöli meg - pl.: fogdahelyiség előkészítése, stb. - kivonat formájában a kapitányságnak meg kell küldeni.

85. A gépkocsival történő szállítás szabályai:

a/ a fogva tartottakat meg kell bilincselni. Rokkantság, testi fogyatékosság vagy előrehaladott terhesség esetén az őrizetes megbilincselését mellőzni lehet;

b/ eltérő nemű fogva tartottak egy gépjárműben csak akkor szállíthatók együtt, ha elkülönítésük biztosított;

c/ a rabszállító gépkocsi belső térségében őrt csak akkor lehet elhelyezni, ha részére ráccsal elválasztott térség van kialakítva;

d/ tehergépkocsival csak akkor szabad szállítani, ha a gépjárművet erre alkalmassá tették és a kísérő őrség elkülönítése megoldható;

e/ a fogva tartottakat menetiránnyal szemben le kell ültetni és a gépkocsiponyvát le kell erősíteni;

f/ amennyiben a szállítmány egy időben, egy útvonalon több gépkocsiból áll, akkor a gépkocsikból menetoszlopot kell kialakítani. Ebben az esetben a szállítmány parancsnoka az első kocsiban foglaljon helyet, az utolsó kocsiban pedig az őrséget kell megerősíteni.

86. Szállítás közbeni gépkocsi meghibásodás esetén követendő eljárás:

- a/ amennyiben a szállítást egy gépkocsi végzi és a gépkocsi utközben üzemképtelenné válik, akkor a gépkocsivezető - a legközelebbi lakott helyről - elsősorban a legközelebbi büntetésvégrehajtási intézet parancsnokától vagy más fegyveres szervtől kérjen segítséget;
- b/ az őrség a szállítmányt nem hagyhatja el, a fogva tartottak a gépjárműből nem szállhatnak ki. A gépkocsiból kiszállva kell az őrzést biztosítani;
- c/ amennyiben a szállítást több gépkocsi végzi, a meghibásodott gépkocsiból - kellő biztosítás mellett - a fogva tartottakat a többi kocsiba kell átcsoportosítani. Ha erre - hely hiánya vagy egyéb ok miatt - nincs mód, akkor a meghibásodott gépjárművet kellő biztosítás mellett ott kell hagyni, a többi gépkocsi pedig folytassa útját.

87. Közlekedési baleset esetén követendő eljárás:

- a/ ha az őrség szolgálatképes a fogva tartottakat amennyiben szükséges - egészségük, testi épségük megóvása céljából - a gépkocsiból ki kell engedni. Ebben az esetben az őrség - az időjárási viszonyoktól függően - állítsa vagy ültesse le őket és őrzésükre fordítson fokozott figyelmet;
- b/ a sérült fogva tartottakat elsősegélyben kell részesíteni;
- c/ minden egyéb vonatkozásban a KRESZ rendelkezései szerint kell eljárni.

88. Megbetegedés vagy halál esetén követendő eljárás:

- a/ ha a fogva tartott utközben súlyosan rosszul lesz, és a beszállítás késedelemmel járna, akkor a legközelebbi rendelőintézetben meg kell vizsgáltatni;

- b/ ha az orvos véleménye szerint a betegség súlyossága miatt azonnali kórházi beavatkozás szükséges, az eseményt a vizsgálatot végző orvos rendelőjéből azonnal jelenteni kell az utbaindító parancsnoknak és a továbbiakban az ő utasítása szerint a Büntetésvégrehajtási Központ Kórházba vagy kórházba kell szállítani;
- c/ ha a fogva tartott szállítás közben meghal, a legközelebbi börtönbe kell szállítani és az utbaindító parancsnok köteles a további intézkedést megtenni.

VII.

A FEGYVERES ERŐK ÉS TESTÜLETEK MOZGÓSÍTÁSÁNAK RENDŐRI
BIZTOSÍTÁSA

89. A fegyveres erők és testületek mozgósításának ideiglenes szervezetei - a kézbesítő és gyülekezési központok, az összevont kézbesítő és gyülekezési helyek, a technikai eszköz átvételi helyek - külső rendőri biztosítása a rendőrkapitányságok feladata.
90. A rendőri biztosítás célja a mozgósítás ideiglenes szervezeteinél és azok környékén a csoportosulások, rendzavarások megelőzése és megszüntetése, a szükségesnek megfelelően a forgalom korlátozása, elterelése, a megkülönböztetett jelzéssel ellátott és a katonai járművek mozgása elsődlegességének biztosítása.
91. A biztosítás megszervezéséhez igényeljük az illetékes megyei hadkiegészítési és területvédelmi /fővárosi hadkiegészítő/, illetve a megyei /budapesti/ munkásőr parancsnokságok közreműködését.
92. A rendőri biztosítást a területileg illetékes rendőrkapitányságok vezénylés útján, továbbá munkásőrök, önkéntes rendőrök bevonásával szervezzék meg.
93. A rendőri biztosítást a fokozott harckészültségi fokozat elrendelésétől és fokozaton kívül külön kérésre folyamatosan kell végezni a bevonulás, illetve az elvonulás befejezéséig.
94. Az illetékes rendőr-főkapitányságok - a 91. pontban jelzett szervekkel együttműködve - összesített tervet, míg a biztosításban érintett rendőrkapitányságok - a rendőr-főkapitányság irányításával - végrehajtási tervet dolgozzanak ki a rendőri biztosítás végrehajtására.

95. A terveket a végrehajtásért felelős vezető okmányaként egy-egy példányban kell elkészíteni.

96. Az összesített terv rendőrkapitányságonként tartalmazza:

- a/ az ideiglenes szervezetek megnevezését, helyét, címét;
- b/ a biztosításhoz szükséges erőket, eszközöket;
- c/ a biztosításért felelős parancsnok megnevezését;
- d/ a biztosítással, rendfenntartással, a forgalom korlátozásával, elterelésével kapcsolatos főbb feladatokat;
- e/ a biztosításért felelős vezetővel, katonai és munkásőr szervezetekkel való összeköttetést.

97. Végrehajtási terv szöveges részből és közigazgatási térképből álljon.

98. A szöveges rész tartalmazza:

- a/ az ideiglenes szervezetek megnevezését, helyét, címét;
- b/ a biztosítás kezdetének időpontját;
- c/ a biztosításhoz szükséges erőket, eszközöket;
- d/ a biztosításért felelős vezető megnevezését;
- e/ a biztosításban résztvevők öltözetét, fegyverzetét és egyéb felszerelését;

f/ a biztosítások, forgalomirányító pontok felállítási helyeit, a járórok utvonálát;

g/ a biztosítással, rendfenntartással, a forgalom korlátozásával, elterelésével kapcsolatos feladatokat;

h/ az ideiglenes szervezettel, katonai és munkásőr szervekkel való összeköttetést.

99. A közigazgatási térkép tartalmazza:

a/ az ideiglenes szervezetek helyét;

b/ a biztosítóórok, forgalomirányító pontok felállítási helyeit, a járórok utvonálát;

c/ erők, eszközök táblázatát, jeleket, jelzéseket.

VIII.

A MEGYEI /FŐVÁROSI/ HONVÉDELMI BIZOTTSÁGOK
TAGJAINAK ÉRTESÍTÉSE

100. A megyei /fővárosi/ honvédelmi bizottság tagjainak a magasabb harckészültségi fokozatok, illetve a mozgósítás elrendelésekor történő értesítése a rendőr-főkapitányságok feladata.
101. Az értesítés történhet távbeszélőn, készenléti futárszolgálat útján, nyíltan, vagy fedőnév közlésével. Az értesítés módját a honvédelmi bizottság elnökének egyetértésével kell megválasztani.
102. A működési területen kívül tartózkodó honvédelmi bizottsági tagok értesítését a honvédelmi bizottság elnöke vagy az őt helyettesítő személy döntése alapján kell végrehajtani.
103. Abban az esetben, amikor a teljes harckészültség elrendelése munkaidőn túl történik, az értesítéssel egyidőben a honvédelmi bizottság tagjait, a honvédelmi bizottság elnöke által meghatározott helyre kell szállítani.
104. A honvédelmi bizottság tagjainak szállítását lehetőleg az általuk használt gépjárművekkel kell tervezni. Ezen gépjárművek gyors igénybevétele akadályos esetén a szállító eszközöket a rendőr-főkapitányság köteles biztosítani.
105. A honvédelmi bizottság tagjaival a rendőr-főkapitányság vezetője személyesen ismertesse az értesítésük rendjét, és kérje az értesítési tervben szereplő adatokban bekövetkezett változások rendszeres közlését.
106. A honvédelmi bizottsági tagok gépkocsivezetőinek értesítését is meg kell szervezni. A gépkocsivezetők értesítését csak az esetben kell végrehajtani:

a/ ha a teljes harckészültség elrendelésére munkaidő után vagy;

b/ munkaszüneti napokon kerül sor.

107. Az értesítésre - szükség esetén a szállítás végrehajtására - tervet kell készíteni. A terv tartalmazza a fokozott, a háborús veszély- és teljes harckészültség elrendelése utáni időszakra:

a/ a rendőr-főkapitányság vezetője és az értesítésbe bevont személyek által végrehajtandó feladatokat;

b/ a honvédelmi bizottság tagjai értesítésének módját és rendjét, gépjármű szükségletét.

108. A végrehajtási tervhez mellékelni kell:

a/ a készenléti futárszolgálat útján történő értesítés esetére, az értesítés - a honvédelmi bizottság elnöke által jóváhagyott - boricélt szövegét;

b/ a honvédelmi bizottság tagjainak névsorát, a lakás és munkahely pontos címét és telefonszámait;

c/ a honvédelmi bizottsági tagok gépkocsivezetőinek névsorát, lakáscímét és telefonszámait.

109. A végrehajtási tervet és mellékleteit egy példányban kell elkészíteni.

110. A védelmi bizottságok értesítése a rendőrkapitányságok feladata. Az értesítés megszervezésekor a 100-101, 103, 105, 107-108. pontokban meghatározottakat értelemszerűen kell alkalmazni.

111. A rendőrkapitányságok feladata továbbá a mozgósítás elrendeléséről a városi /kerületi/ és városi jogu nagyközség védelmi bizottság elnökét, tanácselnökét értesíteni.

IX.

A BM ORSZÁGOS FUTÁRSZOLGÁLAT ÉS A MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁGOKON
SZERVEZETT FUTÁRCSOPORTOK MŰKÖDÉSE

112. Budapest és Pest megye területére szóló államtitkot, illetve a fegyveres erők és testületek szolgálati titkaikat tartalmazó küldemények továbbítását a BM Országos Futárszolgálatnak /a továbbiakban: BM OFSZ/ kell ellátni, továbbá távolsági futárjáratok indításával kell biztosítani az összeköttetést a főváros és a megyeszékhelyek között.
113. A megyei rendőr-főkapitányságokon szervezett futárcsoportok /a továbbiakban: megyei futárcsoport/ a megye illetékességi területén végezzék az odairányuló futárküldemények továbbítását és elégítsék ki a helyi futárigényeket.
114. A BM OFSZ és a megyei futárcsoport háborus időszaki feladatkörét "a futárszolgálat háboru idején történő működéséről" szóló belügyminiszteri és honvédelmi miniszteri együttes utasítás határozza meg.
115. A háborus időszaki futárjáratok rendre való áttérésről szóló értesítést a BM OFSZ:
- a/ az MN Híradófőnökségtől;
 - b/ a BM Főigazgatási Osztálytól;
 - c/ a Magyar Távirati Irodától;
 - d/ a szerv vezetőjétől
- kapja.
116. A megyei futárcsoportok a háborus időszaki futárjáratok tervek különböző változataira a BM OFSZ vezetőjének utasítására térnek át.

117. A tervek elkészítéséhez szükséges kiinduló és pontosított adatokat, valamint "Címjegyzék"-et a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség "M" Osztályának vezetője küldi meg a BM OFSZ vezetőjének.
118. A megyei futárcsoportok háborus időszakai futárjáratí tervei kidolgozására, az erre vonatkozó követelmények meghatározására és jóváhagyására a BM OFSZ vezetője külön intézkedjen.

X.

A HARCKÉSZÜLTSGEI GYAKORLATOK RENDJE, ÉRTÉKELÉSE

119. Az Ut. 76. és 90. pontjai alapján a tervezett feladatok begyakorlása céljából - meghatározott időben - harckészültségbe helyezési gyakorlatokat kell szervezni és végrehajtani.
120. A belügyminiszter, a belügyminisztériumi államtitkár és a belügyminiszter-helyettesek által engedélyezett gyakorlatok levezetéséhez szükséges okmányokat a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség Mozgósítási Osztálya dolgozza ki.
121. Az országos /Kormányőrség/ parancsnokok, csoportfőnökök, önálló osztályvezetők, rendőr-főkapitányok - és a velük azonos jogállású szervek vezetői - által engedélyezhető gyakorlatok levezetéséhez szükséges okmányokat a szervek saját hatáskörben dolgozzák ki.
122. A gyakorlat előkészítése során ki kell dolgozni a gyakorlat elgondolását, levezetési tervét, időgrafikonját, közléseit és az elrendelő fedőneves borítékokat.
123. A gyakorlatra előírt okmányokat az előljáró által meghatározott példányszámban kell készíteni. A gyakorlatot ellenőrzők /döntnökök/ részére a levezetési tervből kivonatot kell készíteni.
124. A gyakorlat elgondolását a gyakorlat elrendelésére jogosult parancsnok hagyja jóvá.
125. A gyakorlat előkészítése és végrehajtása során készített okmányokon, írásos jelentéseken, tájékoztatókon "GYAKORLÓ" jelzést kell alkalmazni.

126. A gyakorlat elgondolásának tartalmaznia kell a gyakorlat:

- a/ tárgyát, célját, főbb oktatási kérdéseit;
- b/ módszerét, alapvető mozzanatait;
- c/ méretét, mely szervre és milyen állományra terjed ki;
- d/ időtartamát /órában/;
- e/ vezetőjének és ellenőreinek /döntnökeinek/ a megnevezését;
- f/ egyéb intézkedéseit, ellátást, elhelyezést.

127. A jóváhagyott elgondolás alapján kidolgozandó levezetési tervnek tartalmaznia kell:

- a/ összefoglaló jelleggel a 126. pontban foglaltakat;
- b/ mozzanatonként a gyakorlásra kerülő feladatokat, parancsnoki intézkedéseket, a végrehajtók és ellenőrök tevékenységét.

128. Az időgrafikonnak tartalmaznia kell:

- a/ az elrendeléstől a befejezésig - óra, perc feltüntetésével - a gyakorlat teljes folyamatát;
- b/ a feladatok címszavakban történő jelölését.

129. Közlést /közléseket/ kell kidolgozni olyan tervezett, vagy váratlanul bekövetkező helyzetekre, amelyek alapján a parancsnoki döntés meghozatala /elhatározása/ szükséges. A közlések tartalmazzák:

- a/ a közlés számát és az átadás időpontját;
- b/ a bekövetkezett helyzetre /feladatra/ vonatkozó összefoglaló leírást;
- c/ a feladat végrehajtásának módját;
- d/ a végrehajtásról, elhatározásról szóló jelentés tételének időpontját.

130. A gyakorlat során tilos végrehajtani:

- a/ a gyakorló jellegűek kivételével a zárt borítékok felbontását;
- b/ az SZT állomány bevonását;
- c/ külön engedély nélkül - igénybevétel, biztosítás, szolgáltatás céljából - a kapcsolat felvételét a polgári szervekkel;
- d/ az ügyforgalom beszüntetését;
- e/ a hírforgalmazás rendjének a megváltoztatását;
- f/ a menetvonalakat keresztező vasútvonalakon a vasuti forgalom leállítását;
- g/ minden olyan eredeti csomagolású felszerelés, lőszer, stb. felbontását, amely a felbontás következtében károsodást szenvedhet;
- h/ a szolgálaton kívüli állomány fegyvereinek betárolását, hevederezését, tüzkész állapotba helyezését;

i/ a fogdával büntetettek fenyegetésének a felfüggesztését.

131. A gyakorlatot elrendelő parancsnok - a 130. pontban foglaltakon túl - az alábbi esetekben alkalmazhat még korlátozásokat:

a/ a személyek berendelésénél;

b/ a polgári alkalmazottak, női dolgozók bevonásánál;

c/ a csapatok, törzsek, csoportok utbainditásánál;

d/ az anyagok szállításánál, beszerzésénél, kiosztásánál;

e/ az okmányok kitöltésénél;

f/ egyéb olyan esetekben, amikor a korlátozó intézkedések a gyakorlat végrehajtását nem befolyásolják.

132. A gyakorlat értékelése tartalmazza:

a/ a gyakorlat tárgyát, célját, a kiinduló helyzetet, valamint a gyakorlat lefolyásának ismertetését;

b/ mozzanatonként a parancsnokok és beosztottak tevékenységének értékelését;

c/ a tapasztalt eredményeket és hibákat;

d/ a levont következtetéseket;

e/ a végrehajtandó feladatokat és azok határidejét.

XI.

A RENDKÍVÜLI IDŐSZAKI FELKÉSZÜLÉS HELYZETÉRŐL SZÓLÓ ÉRTÉKELŐ
JELENTÉS ÖSSZEÁLLÍTÁSA

133. Az Ut. 97. pontja alapján a rendkívüli időszaki felkészülés helyzetéről értékelő jelentéseket kell készíteni.
134. A BM "M" és szervezési csoportfőnöknek megküldendő éves értékelő jelentésnek tartalmaznia kell:
- a/ az előírt tervokmányok kidolgozottságát, naprakésztségét, realitását és összehangoltságát, az éves ellenőrzés tapasztalatait;
 - b/ a társadalom, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében tervezett speciális feladatok megtervezését.
A végrehajtás szervezeti, személyi és technikai feltételeinek biztosítottóságát;
 - c/ a mozgósítással, a meghagyással, az átcsoportosítással és a tartalékok képzésével kapcsolatos feladatok megtervezését és teljesítését;
 - d/ a támadófegyverek hatása elleni - kollektív és egyéni - védelemre való felkészülés tervezését, a végrehajthatóság helyzetét;
 - e/ a harckészültségi, mozgósítási, háttországvédelmi feladatok, speciális intézkedések anyagi- technikai, pénz- és egészségügyi, hيرادó és objektum szükségleteinek megtervezését, biztosítottóságát;
 - f/ a társszervekkel együttműködésben végrehajtandó feladatok megtervezését;

g/ az értesítési és riasztási rendszer működését, a végrehajtott riadók tapasztalatait;

h/ a parancsnokok és beosztottak feladat ismeretét, felkészítését a tervezett feladatok végrehajtására;

i/ a tartalékosok képzésének helyzetét;

j/ a saját hatáskörben szervezett harcckészültségi, törzsvezetési, együttműködési gyakorlatok végrehajtásának tapasztalatait;

k/ a felkészülés helyzetét tárgyaló vezetői értekezlet állásfoglalását, a hiányosságok megszüntetésére tett intézkedéseket;

l/ az "M" okmányok titokvédelmének, tárolásának és ügykezelésének helyzetét;

m/ a tervezéssel, felkészüléssel, gyakorlatokkal kapcsolatos javaslatokat.

135. A vezetői /parancsnoki/ és honvédelmi bizottsági értekezletekre készített jelentés az alábbiakat tartalmazza:

a/ a rendkívüli időszakra vonatkozó feladatok tervezését és szervezését, a tervek és feladatok ismeretének a helyzetét;

b/ a feladatok végrehajtásának szervezeti és személyi feltételeit;

c/ a tárgyi feltételek biztosítottóságát;

d/ a személyi állomány begyakoroltóságát;

e/ a párt-, állami-, társadalmi és társfegyveres szervekkel történő együttműködés helyzetét;

f/ a felkészüléssel kapcsolatos következtetéseket;

g/ a felkészülés érdekében tett javaslatokat.

XII.

A BELÜGYI SZERVEK, A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY ÉS CSALÁDTAGJAINAK
KITELEPÍTÉSE

136. Az Ut. 7. pontja alapján kitelepitésre kerülnek:

- a/ rendkívüli helyzetben a veszélyhelyzet mértékétől és méreteitől függően az érintett belügyi szervek;
- b/ rendkívüli állapotban az elsődlegesen veszélyeztetett - az MT Honvédelmi Bizottságának vonatkozó határozata alapján a kiemelt és az I. kategóriába sorolt - városokból /Budapest, Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs, Győr, Székesfehérvár, Szolnok/, valamint az Ut. 6., 15. számú mellékleteiben meghatározott belügyi szervek.

137. Rendkívüli állapotban a belügyi szervek kitelepitését - amennyiben az Ut. és vonatkozó mellékletei másként nem rendelkeznek - általában az alábbi ütemezés szerint kell megtervezni:

- a/ első ütemben - a háborus veszély harckészültség időszakában - az előkészítő csoportokat kell kiküldeni a háborus működési /tartalék háborus működési/ helyekre és a pihenő-váltó körletekbe;
- b/ második ütemben - a teljes harckészültség időszakában - a Belügyminisztérium háborus vezetése; az országos parancsnokságok, rendőr-főkapitányságok, határőrkerület parancsnokságok és a megyei /fővárosi/ tűzoltó parancsnokságok tartalék vezetésébe beosztott állomány kivonását kell végrehajtani a háborus működési helyekre;
- c/ harmadik ütemben - a kitelepülés elrendelésekor - a személyi állomány fennmaradó részét kell kivonni a háborus működési helyekre és a pihenő-váltó körletekbe.

138. A visszamaradó /visszajáró/ részlegek a veszélyeztetett városba kijelölt működési helyeken látják el feladataikat, váltásos rendszerben a pihán-~~ő~~-váltó körletből történő bejárással. A munkarendre és az ellátás /étkeztetés, pihentetés stb./ rendjére a visszamaradó részlegek vezetői intézkednek.
139. Rendkívüli helyzetben történő kitelepülés esetére a befogadási helyek kijelölésének és biztosításának rendje az alábbiak szerint történjen:
- a/ az ideiglenes működési helyek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy az a veszélyeztetett állandó működési helytől ne legyen távol és ugyanazon veszélyhelyzetnek ne legyen kitéve, megközelítése, hírösszeköttetése, valamint a személyi állomány és családtagjainak elhelyezése, ellátása megoldható legyen;
 - b/ az ideiglenes működési helyeket a Budapest területén levő belügyi szervek részére a BM "M" és szervezési csoportfőnök, a többi belügyi szervnél a szervek parancsnokai jelölik ki;
 - c/ az ideiglenes működési helyek lebiztosításáról gondoskodni nem kell.
140. Rendkívüli állapotban történő kitelepülés esetére a befogadási helyek és körletek kijelölésének és biztosításának szempontjai a következők:
- a/ a háborús működési helyek kijelölésénél figyelembe kell venni, hogy azok a továbbműködés feltételeit biztosítsák, valamint a támadóerő-~~ve~~rek hatásai elleni védelem megoldható legyen;
 - b/ a tartalék háborús működési helyek kiválasztását a várható helyzet, valamint az illetékes belügyi szervek feladatainak sajátosságai határozzák meg;

c/ a pihenő-váltó körleteket a veszélyeztetett város körül, a közeli befogadási övezetben levő községekben /városokban/ kell kijelölni;

d/ a háborus működési helyek, tartalék háborus működési helyek és pihenő-váltó körletek részére szükséges objektumokat az állandó harc-készültség időszakában tartós igénybevételre le kell biztosítani.

141. A 140. pontban megjelölt működési helyek és körletek kijelölésének rendje:

a/ Budapest területén levő központi belügyi szervek háborus működési helyeit, valamint pihenő-váltó körleteit - a BM Kormányőrség Parancsnokság és a BM III/IV. Csoportfőnökség kivételével - a BM "M" és szervezési csoportfőnök határozza meg;

b/ az a/ alpontban nem említett belügyi szervek háborus működési helyeit, valamint tartalék háborus működési helyeit a belügyi szervek parancsnokai a BM "M" és szervezési csoportfőnök egyetértésével jelölik ki;

c/ az a/ alpontban nem említett belügyi szervek vonatkozásában pihenő-váltó körleteket a belügyi szervek saját hatáskörükben jelölik ki;

d/ a háborus működési helyek megváltoztatása csak a BM "M" és szervezési csoportfőnök hozzájárulásával történhet.

142. Rendkívüli helyzetben történő kitelepülés esetére a belügyi szerveknek tervet készíteni nem kell. A kitelepüléssel kapcsolatosan azonban - az érintett helyi együttműködő szervekkel összehangoltan - meg kell vizsgálni, hogy:

a/ a működési hely céljára milyen objektumok vehetők igénybe;

b/ a személyi állomány és az anyagi- technikai eszközök kivonása milyen módon történhet;

c/ a működés, valamint a személyi állomány anyagi ellátásának biztosítására várhatóan milyen intézkedésekre lesz szükség.

143. Rendkívüli állapotban a belügyi szervek kitelepülésének végrehajtására - a 148 - 153. pontokban meghatározott feladatokra - terveket kell készíteni. A tervek kidolgozása során arra kell törekedni, hogy a kitelepülés bármely év-, és napszakban - ameddig azt a kialakult körülmények lehetővé teszik - általában rejtetten végrehajtható legyen.

144. A 149 - 153. pontokban meghatározott feladatokat az Ut. és "a harckészültség pénzügyi, anyagi- technikai, egészségügyi és híradási feladatainak tervezéséről és végrehajtásáról" szóló, az 5/1986. számú államtitkári paranccsal kiadott szabályzat vonatkozó előírásai alapján kell megtervezni.

145. A belügyi szervek személyi állományuk, valamint a folyamatos működéshez szükséges anyagok és eszközök kiszállítását a működési helyekre, továbbá a beszállásolás végrehajtását - az alábbi kivételektől eltekintve - sajátjuk maguk tervezik:

a/ a központi belügyi szervek azon objektumaiban, ahol több belügyi szerv van elhelyezve, a személyi állomány kiszállítását a működési helyekre - a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökséggel egyeztetve - közösen kell tervezni;

b/ a Belügyminisztérium háborús működési helyére és a pihenő- váltó körleteibe települő központi belügyi szervek - a BM Határőrség Országos Parancsnoksága és a BM Forradalmi Rendőri Ezred kivételével - a személyi állománya és családtagjai beszállásolását a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökséggel egyeztetve a BM illetékes felsőfokú anyagi szerve tervezi;

c/ a Belügyminisztérium háborus működési helyére települő BM Határőrség Országos Parancsnokság és a BM Forradalmi Rendőri Ezred személyi állománya és családtagjai beszállásolását a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökséggel egyeztetni kell.

146. A személyi állomány beteg tagjainak kitelepítésére az alábbiak irányadók:

a/ a belügyi egészségügyi intézetekben fekvő járóképtelen betegek átcsoportosításáról, vagy kiszállításáról a BM Korvin Ottó Kórház és Intézményei Parancsnokság gondoskodik;

b/ a járóképes betegek kiírásra kerülnek és szervükkel együtt települnek.

147. A központi belügyi szervek kitelepülésének rendőri biztosítását a Belügyminisztérium háborus működési helyére az érintett rendőr-főkapitányságok tervezik.

148. A családtagok számára a kitelepítéssel kapcsolatos teendőikről - a 160 - 164. pontokban foglaltak alapján - írásos "Tájékoztató"-t kell készíteni.

149. Az állandó harckészültség időszakában a belügyi szervek kitelepülésével kapcsolatos feladatok az alábbiak:

a/ a működési helyekre kiszállítandó személyi állomány létszámának felmérése, gyülekezési /indulási/ helyeik kijelölése;

b/ a működési helyek és körletek kijelölése, lebiztosítása és elosztása, átvételüket, előkészítésüket és berendezésüket végrehajtó csoportok szervezése, feladataik tervezése, a végrehajtásért felelős személyek kijelölése és felkészítése;

- c/ a népgazdaságból igénybevételre tervezett eszközök, anyagok, szolgáltatási kapacitások lebiztosítása;
- d/ a beszállásolásra alkalmas lakások felmérése és kijelölése, a beszállásolási tervek elkészítése, a beszállásolást végző csoportokba beosztott személyek kijelölése és felkészítése;
- e/ a működési helyekre a személyi állomány, valamint a folyamatos továbbműködéshez szükséges anyagok, eszközök továbbá raktári készletek, alkatrészek, felszerelések, mobil berendezések kiszállításának tervezése;
- f/ a működési helyeken a személyi állomány ellátásának, a szervek folyamatos továbbműködési feltételeinek, valamint a támadófegyverek hatásai elleni védelem biztosításának megtervezése;
- g/ a békeelhelyezési objektumok és körletek biztonságos hátrahagyásának, valamint a visszamaradó, illetve szolgálatellátás céljából visszajáró személyi állomány támadófegyverek hatásai elleni védelmének és működési feltételeinek megtervezése;

150. A fokozott harckészültség időszakában a belügyi szervek kitelepülésével kapcsolatos feladatok az alábbiak:

- a/ a személyi állomány tájékoztatása a belügyi szerv és a családtagok kitelepítésével kapcsolatban, és az erről készült "Tájékoztató" átadása a családtagok részére;
- b/ a működési helyek és körletek elfoglalásának, valamint a továbbműködés és a támadófegyverek hatásai elleni védelem feltételei biztosításának ellenőrzése;
- c/ a folyamatos továbbműködéshez elszállítandó anyagok és eszközök mennyiségének és elszállításuk lehetőségének pontosítása;
- d/ a raktárakban tárolt anyagok, valamint kiegészítő készletek - fontossági sorrendnek megfelelően - szállításra történő előkészítése.

151. A háborus veszély harckészültség időszakában a belügyi szervek kitelepülésével kapcsolatos feladatok az alábbiak:

- a/ a működési helyeket előkészítő csoportok kiküldése, az objektumok jegyzőkönyvi átvétele, kapcsolatfelvétel az illetékes tanácsai szervekkel a beszállásolás végrehajtása céljából, terveik pontosítása;
- b/ a folyamatos továbbműködéshez szükséges okmányok, eszközök szállításra történő előkészítése;
- c/ az objektumok, körletek biztonságos hátrahagyásának előkészítése;
- d/ anyagok, technikai eszközök kiszállításának megkezdése, amennyiben arra lehetőség van.

152. A teljes harckészültség elrendelése után a belügyi szervek kitelepülésével kapcsolatos feladatok az alábbiak:

- a/ a háborus vezetés törzsébe beosztott állomány kivonása a háborus működési helyre;
- b/ az Ut. 6., 15. számú mellékletében szereplő belügyi szervek meghatározott személyi állományának kivonása a tartalék háborus működési helyre;
- c/ a népgazdaságból biztosított - a kitelepüléssel összefüggő - objektumok, technikai eszközök, szolgáltatási kapacitások átvétele, igénybevétele.

153. A kitelepülés elrendelése után végrehajtandó feladatok az alábbiak:

- a/ a személyi állomány gyülekeztetése;
- b/ az objektumok, körletek elhagyása előtt a biztonságos hátrahagyásra előírt feladatok végrehajtása;

c/ a személyi állomány, a továbbműködéshez szükséges anyagok, eszközök kiszállítása a működési helyekre;

d/ a háborús működési helyek elfoglalása után a személyi állomány elhelyezésének, ellátásának, a támadóegységek hatásai elleni védelmének, valamint a belügyi szerv továbbműködése feltételeinek biztosítása;

e/ a szolgálati érdekből visszamaradó személyi állomány ellátásának és a támadóegységek hatásai elleni védelmének biztosítása;

f/ a személyi állomány és a családtagok elszállásolása. Ennek érdekében - az illetékes tanácsi szervek közreműködésével - a lakástulajdonos vagy bérlő felszólítása a személyek befogadására, az életszükségleti lehetőségek biztosítására;

g/ a helyi szervek rendelkezései alapján a családtagok tájékoztatása az egészségügyi, ételmezési ellátás rendjéről, a támadóegységek hatásai elleni védelem lehetőségéről.

154. A kitelepülés esetén, az objektumok és körletek biztonságos hátrahagyásáról gondoskodni kell. Az ezzel kapcsolatos feladatokat az objektumok vonatkozásában a gondnokságok, /épületkezelőségek/, a körletek esetében mindig a körletet használó belügyi szervek végrehajtási terében tervezzék meg.

155. Az objektum, illetve körlet elhagyása előtt az alábbi feladatokat kell végrehajtani:

a/ a titkos iratokat, felszereléseket, el nem szállított értékeket el kell helyezni páncél-, lemez- vagy iratszekrényben, amelyeket biztonságosan le kell zárni;

b/ a tüzhelyekben a tüzet ki kell oltani, el kell zárni a - villany, gáz, olaj - fűtőtesteket;

c/ ki kell huzni az elektromos hálózati csatlakozókat, az elektromos, gáz és vízhálózat - objektumban, körletben levő - főkapcsolóját el kell zárni;

d/ az ablaknyíláson levő redőnyöket le kell eresztetni;

e/ be kell zárni az átjárókat, bejáratokat és azok kulcsait vigyék magukkal.

156. Amennyiben az objektumban a személyi állomány egy része a feladatok végrehajtására visszamarad, a biztonságos hátrahagyással kapcsolatos feladatokat úgy kell végrehajtani, hogy a továbbműködés biztosítható legyen. A feladatok végrehajtásába - az adott lehetőség szerint - be kell vonni a visszamaradó személyi állományt. Szükség esetén vázlaton tüntessék fel az elzáró szerkezetek helyét, leírás formájában dolgozzák ki azokat a műveleteket, fogásokat, amelyek ismeretében a feladatok végrehajthatók.

157. A személyi állomány és a családtagok elszállásolása a befogadási helyeken elsősorban a helyi lakossághoz történő beszállásolással, szükség esetén az igénybe vehető közintézményekben, az erre az időszakra hatályba lépő jogszabályok, rendelkezések alapján történik.

158. A beszállásolás végrehajtásánál az alábbiakat kell figyelembe venni:

a/ az olyan kitelepült család részére, amely négynél kevesebb családtagból áll egy szoba, négy vagy ennél nagyobb taglétszámú család részére - ha erre lehetőség van - két szoba vehető igénybe. Ez az elv irányadó a befogadó család részére meghagyható lakrészre is;

- b/ egy családhoz tartozók lehetőleg azonos lakóépület helyiségeiben nyerjenek elhelyezést;
- c/ a különálló férfiakat és nőket különálló helyiségbe kell beszállásolni a rendelkezésre álló helyiségek befogadóképessége szerint;
- d/ először olyan kitelepült család elhelyezéséről kell gondoskodni, amelyben 12 éven aluli gyermek, terhes nő, beteg, vagy testi fogyatékos személy van. Az ilyen család részére a lehetőséghez képest a legkedvezőbb elhelyezést kell biztosítani;
- e/ a lakások kijelölését a helyi tanácsok szakigazgatási szerveinek segítségével, a polgári védelem adatainak felhasználásával, a helyi rendőri körzet megbízott szolgálat igénybevételével, a lakónyilvántartó könyv megtekintésével, a helyszíni szemrevételezéssel kell elvégezni.

159. A befogadási helyeken a családtagok támadófegyverek hatásai elleni védelme a helyi polgári védelmi szervek szervezésében történik.

160. A családtagok számára készítendő "Tájékoztató" az alábbiakat tartalmazza:

- a/ a családtagok kitelepítésének módját;
- b/ a kijelölt lakóhelyi, vagy munkahelyi gyülekezési helyet;
- c/ végleges befogadási helyüket /fogadó állomást/;
- d/ a magukkal viendő csomaggal összefüggő tudnivalókat a 161. pontban foglaltaknak megfelelően;

e/ a gyermekekkel és betegekkel kapcsolatos teendőiket a 162. pontban foglaltak alapján;

f/ a kitelepítéssel összefüggő, illetve elrendelése után teendő intézkedéseiket és magatartási szabályokat a 167. pontban foglaltakra figyelemmel.

161. A családtagok a kitelepítésre való felkészülés érdekében gondoskodjanak a felnőtt személyenként legfeljebb 20 kg tömegű csomag összeállításáról, amelyet szükség esetén gyalogmenetben is magukkal tudnak vinni. Erre a célra legalkalmasabb a hátizsák. A csomag a következő legszükségesebb dolgokat tartalmazza:

a/ személyi okmányait, legfontosabb értéktárgyaikat, készpénzüket;

b/ 2-3 napra elegendő élelmiszer és megfelelő mennyiségű ivóvizet vagy üdítő italt;

c/ a magukon viselt ruházaton kívül meleg felsőruhát, váltás fehérneműt és lábbelit, valamint esőkabátot;

d/ tisztálkodási, tisztító és egészségügyi eszközöket, a legszükségesebb gyógyszereket, kötszereket;

e/ egyéni védőeszközeit /ha ilyen van birtokukban/;

f/ takarót vagy hálózsákot, esetleg gumimatracot, gumipárnát vagy vékony 1-2 cm vastag, kb 60 cm széles habszivacsmatracot;

g/ egyéb eszközöket /varrófelszerelés, zseblámpa, evőeszköz, tartalék szemüveg stb./

162. A gyermekekkel és betegekkel kapcsolatban vegyük figyelembe:

- a/ az iskolákban, napközikben, óvodákban, bölcsődékben levő gyermekek kitelepítéséért a szülők felelősek;
- b/ az egészségügyi intézetekben gyógykezelés alatt álló de járóképes betegek elbocsátásra kerülnek, kitelepítésükről az intézetek nem gondoskodnak;
- c/ gondoskodjanak az otthon tartózkodó járóképtelen betegek egészségügyi intézetben való elhelyezéséről, amelyik gondoskodik kiszállításukról.

163. A családtagok kitelepülésük végrehajtásával összefüggésben:

- a/ a kitelepítés várható elrendelése idején figyeljék a kitelepítéssel kapcsolatban - sajtóban, rádióban, televízióban, falragaszokon, stb. - közölt tájékoztatásokat;
- b/ a kitelepítés elrendelése után a lakásban zárják el az elektromos, a víz-, gáz, stb. vezetékeket, berendezéseket, a kályhákban, tüzhelyekben égő tüzet oltsák el, az ajtókat, ablakokat zárják be;
- c/ az előkészített csomaggal azonnal induljanak utba a kijelölt lakóhelyi vagy munkahelyi gyülekezési, illetve berakodási helyre;
- d/ csak a kijelölt utvonalonon, illetve meghatározott irányokban hagyhatják el a várost a gyülekezési helyekről gyalog, vagy a birtokukban levő járműveken /kerékpár/ illetve központilag biztosított járműveken;
- e/ a veszélyeztetett város elhagyása után a lakóhelyük vagy munkahelyük szerint kijelölt befogadási helyre kötelesek menni /abban az esetben is, ha az nem azonos végleges befogadási helyükkel/ és itt foglalják el a részükre kijelölt szálláshelyet;

f/ mihelyt a körülmények lehetővé teszik törekedjenek arra, hogy innen végleges befogadási helyükre eljussanak. Ennek érdekében vegyék mindenütt igénybe a helyi rendőri szervek segítségét;

g/ a végleges befogadási helyre megérkezve keressék meg a belügyi szerv beszállásolási csoportját, ahol végleges elszállásolásukat biztosítják;

h/ amennyiben a kitelepülés alatt légi- vagy RBV riadó következik be, úgy használják egyéni védőeszközeiket, illetve vegyék igénybe a meglevő védelmi adottságokat /közelben levő óvóhely, vagy pince, utmentí árok, mélyedések stb./;

i/ a kitelepülés alatt nyugodt és fegyelmezett magatartást tanusítsanak, tartsák be a rendet, a kapott utasításokat feltétel nélkül és fegyelmezetten hajtsák végre.

164. A családtagok maguk által választott helyekre - rokonokhoz, ismerősökhöz - is települhetnek, amennyiben erre lehetőségük van akár a kitelepítés elrendelése előtt is. Az általuk választott hely azonban nem lehet más kitelepítésre kijelölt város.

XIII.

A GYÜLEKEZÉSI HELYEK KIJELÖLÉSE

165. Az Ut. 107. pontjában meghatározottak alapján gyülekezési helyeket kell kijelölni azon helységekből, amelyekben központi belügyi szerv, rendőrfőkapitányság, rendőrkapitányság, határőrkerület parancsnokság és tűzoltóparancsnokság működik.
166. A gyülekezési helyeket a főváros területén levő központi belügyi szervek személyi állománya részére a BM "M" és szervezési csoportfőnök, a többi belügyi szerv személyi állománya részére pedig az érintett belügyi szerv parancsnoka jelölje ki.
167. Gyülekezési helynek olyan, a veszélyeztetett területeken kívül eső, elsősorban saját, ennek hiányában - ideiglenes igénybevétel útján - polgári objektumokat kell kijelölni, amelyek:
- a/ közlekedési eszközökkel megközelíthetők, valamint 3-4 órán belül gyalog is elérhetők;
 - b/ a háborús működési hely, illetve az ideiglenes működési hely irányában vannak;
 - c/ alkalmasak minden évszakban az oda érkező személyi állomány átmene-tileg - 1-2 napig - történő elhelyezésére;
 - d/ a hírósszeköttetés az objektumokból vagy azok közeléből biztosítható;
 - e/ a környéken mód van az élelmezési szükséglet kielégítésére, ivóvíz ellátásra, orvosi segélynyújtásra és legalább minimális lehetőség a támadó fegyverek hatása elleni védelemre.

168. A gyülekezési helyek előkészítésével, működtetésével, valamint a személyi állomány szállításával kapcsolatos feladatokat:
- a/ a Belügyminisztérium központi szerveinek vonatkozásában az illetékes felsőfoku anyagi szerve vezetőjének;
 - b/ az a/ alponban nem említett belügyi szervezeteknek önállóan kell megtervezni és végrehajtani.
169. A gyülekezési hely parancsnoka az oda kikerkező legmagasabb beosztású parancsnok, ennek hiányában a rangidős beosztott.
170. A gyülekezési helyek előkészítésével, a személyi állomány fogadásával és elszállításával összefüggő feladatok az állandó harckészültség időszakában:
- a/ a gyülekezési helyek kijelölése és lebiztosítása;
 - b/ a gyülekezési helyek kialakítására, működésére vonatkozó tervek elkészítése;
 - c/ a gyülekezési helyet előkészítő csoport vagy személy kijelölése;
 - d/ a személyi állomány tájékoztatása a részükre kijelölt gyülekezési helyről, valamint az ott tanusítandó magatartás szabályairól;
 - e/ a személyi állomány elszállításához szükséges gépjárművek biztosítása.
171. A gyülekezési helyek előkészítésével, a személyi állomány fogadásával és elszállításával összefüggő feladatok a fokozott harckészültség időszakában:

a/ a gyülekezési helyek elfoglalása feltételeinek ellenőrzése;

b/ a személyi állomány ismételt tájékoztatása.

172. A gyülekezési helyek előkészítésével, a személyi állomány fogadásával és elszállításával összefüggő feladatok a háborus veszély harckészültség időszakában:

a/ a gyülekezési helyek igénybevehetőségének ellenőrzése;

b/ a saját objektumban kijelölt gyülekezési hely előkészítése.

173. A gyülekezési helyek előkészítésével, a személyi állomány fogadásával és elszállításával összefüggő feladatok a teljes harckészültség időszakában:

a/ gyülekezési hely céljára lebiztosított polgári objektum átvétele és előkészítése;

b/ a személyi állomány gyülekezési helyre történő kivonulása esetén fogadásával, tájékoztatásával, elhelyezésével, ellátásával és elszállításával kapcsolatos feladatok végrehajtása.

174. A 168. pontban meghatározott feladatokra személyt, vagy csoportot kell kijelölni és feladataikat tervben kell meghatározni, melynek tartalmaznia kell:

a/ az előkészítő csoport összetételét /név, rendfokozat, beosztási hely/;

b/ a gyülekezési hely pontos címét;

c/ a gyülekezési hely átvételével, előkészítésével és működtetésével összefüggő feladatokat;

d/ a híresszeköttetés és kapcsolattartás biztosításának módját;

e/ a személyi állomány egészségügyi ellátásának módját;

f/ a támadó fegyverek hatása elleni védelem lehetőségeit;

g/ a személyi állomány elszállításához szükséges gépjárművek mennyiségét, biztosításának módját, valamint a szállítás közbeni RBV védelem megoldását;

h/ utasítást a jelentési kötelezettségre.

175. A tervhez csatolni kell:

a/ az objektum kiutaló határozatát;

b/ a csoport tagjai részére nyiltparancsot.

176. A tervet egy példányban kell elkészíteni, amely az előkészítő csoport parancsnokának okmánya.

A tervet az illetékes belügyi szerv vezetője /parancsnoka/ - a központi belügyi szervek vonatkozásában az illetékes anyagi szervének vezetője - hagyja jóvá.

XIV.

AZ ÁLLOMÁNY ÉLETVÉDELME ÉS A VÉDETT VEZETÉS
FELTÉTELEINEK BIZTOSÍTÁSA

177. Az Ut. 108. pontjában foglaltak alapján biztosítani kell a személyi állomány életvédelmét, valamint irányító feladatot ellátó belügyi szerveknél a védett vezetés feltételeit. Ennek eszközei az óvóhelyek /szűk-ségóvóhelyek/. Ezek olyan megfelelően kiépített műszaki létesítmények, amelyek határoló szerkezeteik, berendezéseik és felszereléseik révén meghatározott védelmet nyújtanak a támadó fegyverek hatásai ellen. /Az elsősorban irányítás, védett vezetés feltételeit biztosító óvóhelyeknél "védett vezetési pont", vagy "védett munkahely" megnevezések használatosak/.
178. A személyi állomány életvédelmét és a védett vezetés feltételeit az alábbi módon kell biztosítani:
- a/ a meglevő - saját, vagy igénybevehető - óvóhelyekkel;
 - b/ a BM építkezések keretében - esetleg önálló beruházásként - békeidőszakban megépítésre kerülő óvóhelyekkel;
 - c/ meglevő óvóhelyek hiányában a rendkívüli állapotban kiépítendő szűk-ségóvóhelyekkel.
179. Új óvóhelyek a 178. pont b/ alpontban foglaltakon túlmenően megvalósításra kerülhetnek a BM épületek rekonstrukciója, valamint nagyobb felújítása során, ha megfelelő adottságok ezt lehetővé teszik. Amennyiben az épületekben más óvóhelyek vannak, úgy azok felújításáról, illetve korszerűsítéséről gondoskodni kell.

180. Az óvóhelyek kialakítására vonatkozóan a 181-185. pontokban foglalt elvek irányadók.
181. Az új óvóhelyek tervezését és építését az alábbiak szerint kell biztosítani:
- a/ a kitelepítésre kijelölt városok területén a visszamaradó irányító- és szolgálatot ellátó állomány részére;
 - b/ a II. kategóriába sorolt városokban az "M" létszám figyelembevételével;
 - c/ központilag meghatározott helyeken, megadott létszámmra.
182. Az óvóhelyeknek általában az alábbi védelmi követelményeket kell ki-elégíteniük:
- a/ kitelepítésre kijelölt városok területén IV. védelmi osztálynak megfelelőt;
 - b/ a II. kategóriába sorolt városokban, valamint központilag meghatározott helyeken V. védelmi osztálynak megfelelőt;
 - c/ egyéb veszélyeztetett területeken szükségóvóhelyi védelmet.
183. A béke időszakban építendő óvóhelyek lehetőleg kettős rendeltetéssel kerüljenek kialakításra. Egyéb célú hasznosításnál elsősorban raktározási igényeket elégítsenek ki.
184. Az óvóhelyek tervezését és építését, illetve korszerűsítését az érvényben levő tervezési és kivitelezési szabványok, utasítások, valamint a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség által kiadott külön irányelvek figyelembevételével kell végrehajtani.

185. Az óvóhelyek építésének és korszerűsítésének tervezéséhez szükséges adatokat, a technológiai- és épületgépészeti követelményeket a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség adja meg. A csoportfőnökség feladata a tervek véleményezése, valamint a kivitelezés során a szakmai ellenőrzés.
186. Az óvóhelyek állagmegóvását, folyamatos karbantartását biztosítani kell az "Életvédelmi létesítmények karbantartása" /BM 1974./ című kiadványban meghatározottak alapján.
187. A rendkívüli állapotban kiépítendő szükségóvóhelyeket elsősorban az épület alatti pincék óvóhely céljára történő kialakításával kell tervezni, ezen lehetőségek hiányában épületen kívül álló árokóvóhelyek kialakítását kell figyelembe venni. A szükségóvóhelyek kivitelezésének befejezéséig radioaktív kiszóródás ellen védelmet nyújtó elzárkózásra alkalmas helyiségeket kell kijelölni és berendezni.
188. A 177. pontban meghatározott feladatok biztosítására az alábbi terveket kell kidolgozni:
- a/ "óvóhely készenlétbe helyezési terv"-et valamennyi meglevő életvédelmi létesítmény esetén;
 - b/ "szükségóvóhely kivitelezési terv"-et - ahol kiépített életvédelmi létesítmény nincs - a helyben maradó szerveknél a békeelhelyezési körletben, kitelepülő szerveknél a háborús működési helyre települt és a visszamaradó /visszajáró/ állomány részére, a szükséges létszámra és vezetési feladatokra figyelemmel;
 - c/ "óvóhely /szükségóvóhely/ üzemeltetési terv"-et valamennyi meglevő életvédelmi létesítmény és építendő szükségóvóhely részére;

d/ "radioaktív kiszóródás elleni védelem terv"-ét, ahol kiépített életvédelmi létesítmény nincs és ezért szükségóvhely kerül kialakításra.

189. Az "óvhely készenlétbe helyezési terv" az elhelyezési szolgálat /vagy gondnokság, épületkezelőség/ vezetőjének, illetve az önvédelmi parancsnok okmánya. Elkészítésére vonatkozóan a hatályos "Életvédelmi létesítmények üzemeltetése" című szabályzatban foglaltak az irányadók. A tervnek életvédelmi létesítményenként tartalmaznia kell:

a/ az óvhely címét, védőképességét, befogadóképességét, felszereltségét;

b/ a készenlétbe helyezéssel kapcsolatos tennivalókat;

c/ a létesítményben elhelyezendő berendezéseket, felszereléseket;

d/ a védett vezetési pont céljára is szolgáló létesítményekben a szükséges híradó berendezések elhelyezését.

190. A "szükségóvhely kivitelezési terv" a belügyi szerv építési előadójának, illetve az önvédelmi parancsnok okmánya. Elkészítésére vonatkozóan a hatályos "Szükségóvhelyek tervezése és kivitelezése" és a "Műszaki-Vegyivédelmi Kézikönyv III. kötet" című kiadványokban, illetve külön kiadott tervgyűjteményekben, javasolt tippstervekben foglaltak az irányadók. A tervnek tartalmaznia kell:

a/ műszaki leírást;

b/ kivitelezési rajzokat, vázlatokat;

c/ anyag-, eszköz-, és munkaerő szükségletet;

d/ az anyagbiztosítás módját, a kivitelezés megszervezésének leírását;

e/ a szükségóvóhely berendezési és felszerelési tervét.

191. Az "óvóhely /szükségóvóhely/ üzemeltetési terv" az önvédelmi parancsnok okmánya. Elkészítésére vonatkozóan a hatályos "Életvédelmi létesítmények üzemeltetése", valamint a "BM szervek önvédelmi jellegű feladatai" című szabályzatokban foglaltak az irányadók. A tervnek tartalmaznia kell:

a/ az óvóhely üzemeltetésével kapcsolatos tennivalókat a különböző helyzetekben;

b/ szellőzési sémát;

c/ az állomány létesítményen belüli elhelyezését;

d/ az önvédelmi eszközök, anyagok elhelyezését;

e/ az önmentési irányokat;

f/ a teljes elzárkózás maximális időtartamát.

192. A "radioaktív kiszóródás elleni védelem terve" az elhelyezési szolgálat /vagy gondnokság, épületkezelőség/ vezetőjének, illetve az önvédelmi parancsnok okmánya. Elkészítésére vonatkozóan a hatályos "Műszaki-Vegyvédelmi Kézikönyv III. kötet" című kiadványban foglaltak az irányadók. A terv - amely egyrészt a személyi állomány elzárkóztatására, másrészt a szennyezett körülmények között is üzemelő munkahelyiségek védelmére vonatkozóan kell, hogy kidolgozásra kerüljön - az alábbiakat tartalmazza:

a/ alaprajzi vázlaton a kijelölt helyiségeket;

b/ a megerősítés módját;

c/ a berendezéssel, felszereléssel kapcsolatos tennivalókat.

193. A terveket egy példányban kell elkészíteni, s azokat a végrehajtásért felelősök okmányai között kell elhelyezni. A tervekben - szükség szerint - végrehajtási tervkivonatot lehet készíteni.
194. Az "óvóhely készletébe helyezési terv"-et, a "szükségóvóhely kivitelezési terv"-et és a "radioaktív kiszóródás elleni védelem terv"-ét a tervet készítő belügyi szerv anyagi szolgálatának parancsnoka az "óvóhely /szükségóvóhely üzemeltetési terv"-et pedig a tervet készítő belügyi szerv parancsnoka hagyja jóvá.
195. A Belügyminisztérium háborús működési helyére és pihenő-váltó körletébe települő belügyi szervek életvédelmére vonatkozó terveit - a BM Határőrség Országos Parancsnokság kivételével - a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség és a BM illetékes felsőfoku anyagi szerve közösen készít. A szükségóvóhelyek kivitelezésével összefüggő feladatok az "RBV védelmi törzs" szervezésében és irányításával kerülnek végrehajtásra.
196. Az életvédelem biztosításával összefüggő feladatok az állandó harckészültség időszakában:
- a/ a meglevő óvóhelyek készenlétének biztosítása, a személyi állomány elhelyezésének és az üzemeltetés tervének elkészítése;
- b/ az életvédelmi létesítményekkel nem rendelkező, továbbá a kitelepülő belügyi szerveknél, egységeknél a szükségóvóhelyek, védett munkahelyek terveinek elkészítése, valamint a radioaktív kiszóródás ellen védő helyiségek kijelölése, berendezésük, felszerelésük megtervezése;

c/ az óvóhely berendezéséhez és felszereléséhez szükséges anyagok, eszközök biztosítása;

d/ a szükségóvóhelyek kivitelezése és üzemeltetése személyi feltételeinek biztosítása.

197. Az életvédelem biztosításával összefüggő feladatok a fokozott harc-készültség időszakában:

a/ a meglevő óvóhelyek készenlétbe helyezése;

b/ a szükségóvóhelyek terveinek pontosítása, megépítésük anyagi-technikai és személyi feltételeinek számbavétele;

c/ a berendezéshez és felszereléshez szükséges egyes helyi beszerzésű anyagok biztosítása.

198. Az életvédelem biztosításával összefüggő feladat a háborús veszély harc-készültség időszakában a radioaktív kiszóródás elleni védelemre kijelölt helyiségek berendezése és felszerelése a békeelhelyezési körletben.

199. Az életvédelem biztosításával összefüggő feladatok a teljes harc-készültség elrendelése után:

a/ a tervezett szükségóvóhelyek, védett munkahelyek kivitelezésének megkezdése a békeelhelyezési körletben;

b/ az elkészült szükségóvóhelyek berendezése és felszerelése.

200. Az életvédelem biztosításával összefüggő feladatok a háborús működési hely elfoglalása után:

a/ a radioaktív kiszóródás ellen védő helyiségek kijelölése, berendezése és felszerelése;

b/ a tervezett szükségóvóhelyek, védett munkahelyek kivitelezésének megkezdése;

c/ az elkészült szükségóvóhelyek berendezése és felszerelése.

XV.

A LÉGI-, RADIOLÓGIAI-, BIOLÓGIAI ÉS VEGYI RIASZTÁS

201. Az ország légi-, valamint radiológiai-, biológiai-, vegyi /a továbbiakban: RBV/ riasztását, tájékoztatását az MN Légvédelmi és Repülő Parancsnokság, a Polgári Védelem Országos Parancsnokság, a Magyar Posta-val, a Magyar Rádióval és a Magyar Televízióval együttműködve végzi.
202. A riasztásra vonatkozó elhatározás meghozataláért, a riadó elrendeléseért és feloldásáért:
- a/ légiveszély esetén az MN légvédelmi és repülő parancsnoka;
 - b/ RBV riadó esetén a Polgári Védelem országos törzsparancsnoka felelős.
203. A belügyi szervek, egységek objektumaiban, az ellenséges támadás veszélye esetén, a benntartózkodó állomány értesítését belső riasztással is biztosítani kell, függetlenül attól, hogy arról milyen módon szereztek tudomást.
204. A légiriasztás az ország egész területére vonatkozó érvénnyel kerül elrendelésre.
205. Az ország légiriasztása béke időszakban az alábbi esetekben kerülhet elrendelésre:
- a/ határsértés esetén, ha a határsértő repülőgépek típusából, mennyiségéből légítámadásra lehet következtetni;

b/ ha az együttműködő szomszédos légvédelmi rendszerektől olyan tájékoztatás érkezik, hogy ellenük légitámadó tevékenység folyik és a Magyar Népköztársaság irányába ellenséges légi célok közelednek;

c/ ha az Egyesített Fegyveres Erők Főparancsnokságától jelzés érkezik.

206. Háboru idején akkor kerül elrendelésre, ha a légihelyzet értékelése, illetve más tájékoztatás alapján légitámadásra lehet következtetni.

207. Az ország légiriasztása a műsorszóró rádióadóban és a televízióban magyar és orosz nyelven - 5 másodperces megszakításokkal háromszor megismételve - a következő szöveg bemondásával történik:

- ADÁSUNKAT MEGSZAKITJUK!

- ADÁSUNKAT MEGSZAKITJUK!

- FIGYELEM! FIGYELEM!

- LÉGIRIADÓ! LÉGIRIADÓ!

- PEREDACSU PREKRASCSAJEM!

- PEREDACSU RPEKRASCSAJEM!

- VNYIMANYIJE! VNYIMANYIJE!

- VOZDUSNAJA TREVOGA! VOZDUSNAJA TREVOGA!

208. A légiriadó a 207. pontban meghatározott módon kerül feloldásra, az alábbi szöveg közlésével:

- FIGYELEM! FIGYELEM!

- LÉGIRIADÓ ELMULT!

- LÉGIRIADÓ ELMULT!

- VNYIMÁNYIJE! VNYIMÁNYIJE!
- OTBOJ VOZDUSNOJ TREVOGI!
- OTBOJ VOZDUSNOJ TREVOGI!

209. Az alkalmazott fegyverfajtáktól függően radiológiai-, biológiai-, vagy vegyi riadó kerül elrendelésre az ország azon területeire, amelyeket ezen fegyverek valamelyikével támadás ért, vagy érhet, illetve a támadás következtében veszély fenyegeti.

210. Sugárveszély esetén a radiológiai riadót a polgári védelem országos törzsparancsnoka rendeli el a veszélyeztetett terület /területek/ lakossága részére a fővárosi és megyei polgári védelmi parancsnokságok útján, a polgári védelem hradó rendszerében, illetve a műsorszóró adók és a televízió igénybevételével.

211. A polgári védelem országos törzsparancsnokának akadályoztatása esetén a radiológiai riadó elrendelésére a polgári védelem országos tartalék vezetési pontjának parancsnoka, illetve a Dunántulra kiterjedően a Veszprém megyei, a Dunától keletre eső területre vonatkozóan pedig a Borsod- Abauj - Zemplén megyei polgári védelmi parancsnok intézkedik. A riasztás a polgári védelem hradó rendszerén, valamint az előkészített műsorszóró rádióban történik.

212. A polgári védelem hradó rendszerén továbbított RBV riadó jelzése az alábbiakat tartalmazza:

- a/ az alkalmazott RBV fegyverfajtát;
- b/ az alkalmazás időpontját, ha az ismeretes;
- c/ a szennyezett, vagy veszélyeztetett megyék körzetszámát.

213. A radiológiai riasztás végrehajtása a műsorszóró rádióadóban és a televízióban magyar és orosz nyelven - 5 másodperces megszakításokkal, háromszor megismételve - a következő szöveg bemondásával történik:

- ADÁSUNKAT MEGSZAKITJUK!
- ADÁSUNKAT MEGSZAKITJUK!
- FIGYELEM! FIGYELEM!
- NÓGRÁD, HEVES, SZOLNOK MEGYE!
- NÓGRÁD, HEVES, SZOLNOK MEGYE!
- SUGÁRVESZÉLY! SUGÁRVESZÉLY!

- PEREDACSU PREKRASCSAJEM!
- PEREDACSU PREKRASCSAJEM!
- VNYIMÁNYIJE! VNYIMÁNYIJE!
- OBLASZTYI NÓGRÁD, HEVES, SZOLNOK!
- OBLASZTYI NÓGRÁD, HEVES, SZOLNOK!
- UGROZA RADIOAKTYVNOVO ZARAZSENYIJA!
- UGROZA RADIOAKTYVNOVO ZARAZSENYIJA!

214. A radiológiai riadó a 213. pontban meghatározott módon kerül feloldásra az alábbi szöveg közlésével:

- FIGYELEM! FIGYELEM!
- SUGÁRVESZÉLY ELMULT!
- SUGÁRVESZÉLY ELMULT!
- HEVES, SZOLNOK MEGYE!
- HEVES, SZOLNOK MEGYE!

- VNYIMÁNYIJE! VNYIMÁNYIJE!
- OTBOJ UGROZI RADIOAKTYVNOVO ZARAZSENYIJA!
- OBLASZTYI HEVES, SZOLNOK!
- OBLASZTYI HEVES, SZOLNOK!

215. A biológiai- és vegyi riadót az elrendelő parancsnok - a konkrét helyzetnek megfelelően - egészében vagy körzetenként oldja fel.

216. A lakosság - polgári védelmi szervek által történő - közvetlen riasztása:

a/ légi- és radiológiai riadó esetén:

- a Magyar Népköztársaság valamennyi napi adásban levő műsorszóró adóin;
- adásidőben - a budapesti stúdió működéséig - a televízióban;
- a polgári védelem híradó rendszerén, továbbá
- a helyi riasztóeszközökön;

b/ biológiai- és vegyi riadó esetén:

- a polgári védelem híradó rendszerén, valamint
- a helyi riasztóeszközökön

történik.

217. A légi- és RBV riasztással kapcsolatos feladatok az állandó harcészültség időszakában az alábbiak:

a/ a riasztás végrehajtási feltételeinek biztosítása érdekében el kell készíteni az objektum riasztási terveit, ki kell jelölni a riasztás végrehajtásáért felelős személyeket;

b/ a légi- és RBV riasztás jelzéseinek, a követendő magatartási szabályok tájékoztatóinak elkészítése és ismertetése a személyi állománnyal;

c/ a meglevő riasztó eszközök üzemkész állapotban tartása.

218. A légi- és RBV riasztással kapcsolatos feladatok a fokozott harckészültség időszakában az alábbiak:

a/ a szükségriasztó eszközök készenlétbe helyezése;

b/ a légi- és RBV veszélyről tudomásszerzés biztosítása érdekében a műsorszóró adók adásainak állandó figyelése;

c/ a területileg illetékes polgári védelmi szervvel állandó kapcsolat tartása.

219. A háborús veszély harckészültség időszakában a légi- és RBV riasztással kapcsolatos - a 217. pont b/ alpont alapján elkészített - tájékoztatókat ki kell függeszteni a meghatározott helyeken.

220. A légi- és RBV riadó elrendelésekor a feladatok az alábbiak:

a/ az objektumon belül a megfelelő riasztás végrehajtása;

b/ a személyi állomány és az ügyeleti szolgálat levonulása a kijelölt életvédelmi létesítménybe.

221. A légi- és RBV riasztás végrehajtásának terve az alábbiakat tartalmazza:

a/ légiriadó elrendelésének és feloldásának rendjét, az objektumon belüli riasztás módját és a meghatározott jelzéseket;

b/ az RBV riadó elrendelésének és feloldásának rendjét az adott területen, valamint a belső riasztásra meghatározott jelzéseket;

- c/ az ország területének radiológiai riasztási körzetszámait;
- d/ az ügyeleti szolgálat vagy a riasztás végrehajtásáért felelős szerv /személy/ feladatait a különböző időszakokban;
- e/ a riasztás jelzéseit, a követendő magatartási szabályokat tartalmazó - kifüggesztésre kerülő - tájékoztatókat.

222. A légi- és RBV riasztással kapcsolatos teendők ellátása az ügyeleti szolgálat feladatát képezi.
223. Több belügyi szerv közös elhelyezési körletében a légi- és RBV riasztásért az objektum parancsnoka által kijelölt ügyelet a felelős.
224. Kitelepülő belügyi szerveknél a riasztás végrehajtását mind a béke időszaki elhelyezési körletre, mind a háborús működési helyre meg kell tervezni. A központi belügyi szerveknél a háborús működési helyekre vonatkozó riasztási terveket a BM "M" és szervezési csoportfőnök irányításával kell kidolgozni.
225. A terveket egy példányban kell elkészíteni és azt az ügyeleti szolgálat vagy a riasztás végrehajtásáért felelős belügyi szerv okmányai között kell elhelyezni.
226. Az ország területének radiológiai riasztási körzetszámai az alábbiak:
a/ Baranya megye	32
b/ Bács-Kiskun megye	51
c/ Békés megye	72
d/ Borsod-Abaúj-Zemplén megye	91
e/ Csongrád megye	52
f/ Fejér megye	42

g/ Győr-Sopron megye	01
h/ Hajdu-Bihar megye	82
i/ Heves megye	62
j/ Komárom megye	21
k/ Nógrád megye	61
l/ Pest megye	41
m/ Somogy megye	12
n/ Szabolcs-Szatmár megye	81
o/ Szolnok megye	71
p/ Tolna megye	31
r/ Vas megye	02
s/ Veszprém megye	22
t/ Zala megye	11
u/ Budapest	40

XVI.

RBV FELDERITÉS

227. A belügyi szerveknek a személyi állomány védelme és a szolgálati feladatok ellátása érdekében fel kell készülni a támadóerőhatások hatásainak felmérésére, vegyi-, sugár és biológiai felderítés végrehajtására.
228. Az RBV felderítés kiterjed az atom-, és vegyi, valamint biológiai fegyverekkel történt támadás következményeinek tisztázására. A helyzet elemzése során minden olyan adatot tisztázni kell, amely biztosítja a szolgálati feladatok ellátásának megszervezését.
229. A felderítés rendjére és a betartandó biztonsági rendszabályokra vonatkozóan, az érvényben levő felderítési szabályzatokban és szakkönyvekben foglaltak az irányadók.
230. A felderítési feladatok tervezéséért és végrehajtásáért az önvédelmi parancsnok, határőrségnél a vegyivédelmi szakasz parancsnoka, illetve az alegységparancsnok /őrsparancsnok/ a felelős.
231. A belügyi szervek felderítési feladataikat önvédelmi tevékenységük keretein belül, saját személyi állományukból kijelölt felderítő járőrrel végzik. A határőrség szerveinél e feladatokat elsősorban a vegyivédelmi szakaszok, valamint a BM Sugárfigyelő és Jelzőrendszerbe bevont alegységei látják el.
232. A felderítést végzőket /járőrt/ a határőrségnél az állandó harcászultság időszakában, más belügyi szervnél a légiriadó elrendelése után az életvédelmi létesítményben tartózkodó állományból kell kijelölni.

233. A felderítés végrehajtásához az érvényben levő vegyvédelmi normák alapján biztosított felderítő eszközöket kell felhasználni.
234. Az RBV felderítési feladatok ellátásának biztosítása érdekében egy példányban végrehajtási tervet kell készíteni. A tervhez felderítési utvonaltérképet kell mellékelni.
235. A felderítési feladatok végrehajtását a következők szerint kell tervezni:
- a/ a központi belügyi szervek közül a nem települő belügyi szervek a béke elhelyezésre önállóan, a kitelepülésre kötelezett belügyi szervek pedig az "M" és Szervezési Csoportfőnökség Mozgósítási Osztálya vezetőjének irányításával tervezzenek; a háborús működési helyre vonatkozó felderítési feladatok végrehajtását az "M" és Szervezési Csoportfőnökség Mozgósítási Osztálya tervezi;
 - b/ a területi belügyi szervek közül a béké elhelyezésben maradók az elhelyezési körletekre, a kitelepülők a háborús működési helyekre tervezzenek. A béke objektumra csak felderítési utvonaltérképet kell készíteni;
 - c/ a határőrség szerveinél valamennyi objektumra kell felderítési tervet készíteni.
236. A 230. pontban meghatározott parancsnokok részére a következő feladatokat kell tervbe foglalni:
- a/ állandó harckészültség időszakára, a felderítők feladatának meghatározása, a felderítési utvonaltérkép elkészítése, a felderítéshez szükséges eszközök biztosításának módja, az eszközök elhelyezésére szolgáló hely kijelölése, a felderítés során gyűjtött minták

vizsgálatát végző intézmények, laboratóriumok helyének, címének, az összeköttetés módjának meghatározása, a meteorológiai felszerelés és a stabilan telepíthető jelző- és felderítő eszközök telepítési helyének kijelölését;

- b/ a fokozott harckészültség időszakára, a felderítési feladatok és az utvonaltérkép pontosítása, a felderítőeszközök felvételezése, ellenőrzése, előkészítése, feltöltése, elhelyezésük a kijelölt helyen;
- c/ háborús veszély harckészültség időszakára, teljes készenlét a felderítés végrehajtására, nem települő szerveknél az objektumban telepíthető eszközök üzemkész állapotba helyezése;
- d/ teljes harckészültség időszakára, a kitelepülő belügyi szerveknél az objektumban telepíthető eszközök üzemkész állapotba helyezését a háborús működési helyen;
- e/ légiriadó elrendelése utáni időszakra, az életvédelmi létesítményben telepített mérőműszerek üzembehelyezése, a felderítőjármű tagjainak kijelölése és eligazítása a feladat végrehajtására, felderítő eszközök kiosztása és ellenőrzése, felkészülés a felderítés megkezdésére;
- f/ csapás esetére, a felderítés végrehajtása, vegyicsapás esetén mikro-meteorológiai jellemzők mérése.

XVII.

A SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY VEGYI- ÉS SUGÁRSZENNYEZETTSÉG MÉRÉSE,
A SUGÁRADAG ELLENŐRZÉS, NYILVÁNTARTÁS ÉS JELENTÉS RENDSZERE

237. A személyi állomány vegyi- és sugárellenőrzése kiterjed a személyek testfelülete, ruházata, felszerelése vegyi- és sugárszennyezettségének mérésére, valamint az elszennvedett sugáradag megállapítására és nyilván tartására.
238. A vegyi- és sugár szennyezettség mérés célja: megállapítani, hogy a szennyezett területen tevékenykedő személyek testfelülete, ruházata és felszerelése milyen mértékben szennyeződött sugárzó porokkal, illetve mérgező harcanyagokkal. A mérés eredménye alapján kell eldönteni a vegyisugár mentesítés szükségességét.
239. A vegyi- és sugár szennyezettség mérését a mérgező harcanyagokkal vagy sugárzó porokkal szennyezett terület elhagyása, illetve vegyi- és sugármentesítés befejezése után minden esetben el kell végezni.
240. A sugáradagmérés és nyilvántartás /a továbbiakban: sugáradagellenőrzés/ célja, hogy a belügyi szerv, egység /alegység/, illetve egyes személyek által sugárszennyezett területen ellátott feladat, mentesítési munka közben elszennvedett sugáradagokat és azok változását figyelemmel lehessen kísérni.
241. A sugáradagellenőrzés magában foglalja:
- a/ a sugáradagmérők kezelésével, kiértékelésével;
 - b/ az elszennvedett sugáradag nyilvántartásával és értékelésével kapcsolatos feladatokat.

242. Az egyes személyek által elszenvedett rész- és összegezett sugáradagok nagyságából és a biológiaiilag visszamaradt sugáradag értékéből a nyilvántartási adatok alapján következtetéseket lehet - és kell levonni a belügyi szerv /egység/ mindenkori harcképességéről, a személyi állomány hadrafoghatóságáról. Az elszenvedett sugáradag értékének ismeretében dönthető el, hogy az érintett személyek a továbbiakban szolgálatban tarthatók-e vagy sem.
243. A vegyi- és sugárellenőrzéssel kapcsolatos feladatok és az elszenvedett sugáradagokból levonható következtetések ismerete minden parancsnokkal szemben követelmény. A személyi állomány sugárvédelmével és a szolgálati feladatok ellátásával kapcsolatos rendszabályok meghatározásához, értékeléséhez biztosítsa a személyek által elszenvedett sugáradagok egyénienkénti és összesített nyilvántartását.
244. A vegyi-, sugárellenőrzés és értékelés alapján az illetékes parancsnok /szolgálati előljáró/ vegye figyelembe az egészségügyi szolgálat véleményét.
245. A vegyi- és sugárellenőrzési feladatok mozzanatai:
- a/ a dóziméterek méréshez való előkészítése, nyilvántartás felfektetése;
 - b/ a rendszeresített sugáradagmérők kiosztása, a háborús időszakra vonatkozó vegyivédelmi norma alapján;
 - c/ a vegyi- és sugárszennyezettség ellenőrzése és az esetenként elszenvedett rész- és összegezett sugáradagok mérése, számítása;
 - d/ az ionkamrás doziméterek folyamatos feltöltöttségének biztosítása;
 - e/ a rész- és összegezett sugáradagok nyilvántartása;

f/ a nyilvántartási adatok értékelése alapján az egyének és az egész állomány /egység/ sugárterhelésének megállapítása;

g/ a szükséges egészségügyi intézkedések végrehajtása;

h/ a sugárterhelés alapján a szolgálati feladatok esetleges módosítása.

246. A sugáradagellenőrzés a személyek részére kiadott sugáradagmérők értékelése, illetve számítás alapján történik. A kiadott /átvett/ sugáradagmérőket mindenki köteles állandóan magánál tartani.

247. A személyi állomány által elszenvedett sugáradag megállapítása történhet:

a/ egyénileg;

b/ csoportosan.

248. Egyéni sugáradagmérést abban az esetben kell végezni, amikor a sugár-szennyezett területen tevékenykedő személyek különböző sugárszintű helyeken tartózkodnak, így azonos idő alatt lényegesen eltérő sugáradagot kapnak. Ilyen feladat lehet pl. figyelés, őrszolgálat, felderítés, futárszolgálat, területzárás.

249. Az egyéni sugáradagmérés a személyek részére kiadott rész- és összegezett sugáradagmérőkkel történik. Rész sugáradag a személyek által egyszeri sugárhatás alkalmával elszenvedett sugáradag, összegezett sugáradag hosszabb időn át, többszöri sugárhatásra elszenvedett sugáradag, vagyis a rész sugáradagok összege.

250. A mért adatok értékeléséhez az ionizáción alapuló sugáradagmérők /pl. DKP-50/ önkisülésének értékét - egyenként - meg kell állapítani.

A személyek részére kiadott ionkamrás dozimétereket - ha azokat nem érte radioaktív sugárzás - az önkisülés mértékétől függően, de leg-
alább 5 naponként le kell adni feltöltésre.

251. Az összegezett sugáradagmérésre szolgáló sugáradagmérők ellenőrzése külön utasításra történik, melyre akkor kerülhet sor, ha az összege-
zett biológiailag hatásos sugáradag értéke meghaladja a 0,5 Gy-t
/50 r-t/, vagy ha a rész sugáradag értéke nem állapítható meg pontosan.
252. Csoportos sugáradagmérést ott kell végezni, ahol a feladatot több sze-
mély együtt ugyanabban az időpontban azonos sugárszintű területen hajt-
ja végre, így az egyének által kapott sugáradagok lényegesen nem tér-
nek el. Ilyen feladat lehet pl. menet végrehajtása szennyezett terüle-
ten, vizsgálat, csoportos őrzés, tűzoltás, mentés.
253. A csoportos sugáradagmérés számítással is történhet olyan esetben, ha
a sugárszennyezett területen feladatot ellátók doziméterekkel nem ren-
delkeznek.
254. A belügyi szervek /egységek, alegységek/ személyi állományáról személyen-
ként - "Egyéni sugáradagnyilvántartó lap"-ot kell felfektetni, /1.sz.
melléklet/, amelyet áthelyezéskor, illetve vezényléskor a fogadó szerv
részére hivatalos úton meg kell küldeni. A sugáradagnyilvántartó lap-
ra rá kell vezetni:
- a/ a személy részére kiadott rész- és összegezett sugáradagmérő tipu-
sát;
- b/ az ionkamrás /DKP-50/ doziméterek önkisülésének mértékét;
- c/ a sugáradagmérők típusát, mellyel az észlelt sugáradagot mérték
/ DKP-50, RDC-64, stb./;

d/ a mérés módját /egyéni vagy csoportos/;

e/ a mérés időpontját;

f/ a kapott - a biológiailag hatásos - és az összegezett sugáradagot.
Ha a sugáradagot ionkamrás doziméterrel mérték, a leolvasott értékből le kell vonni a sugármérő önkisülésének mértékét és ezt kell a "kapott sugáradag" rovatba írni;

g/ a "megjegyzés" rovatba kell bejegyezni, hogy az illető személy a sugárhatás alatt sugártűrőképesség növelő anyagot alkalmazott, valamint az esetleges ellenőrzések eredményét.

255. Minden olyan személy, aki sugárszennyezett területen hajt végre feladatot, a sugárszint nagyságától függően 0,15 - 0,25 Gy/h /15-25 r/ó között két óránként, 0,25 - 0,3 Gy/h /25-30 r/ó/ között egy óránként folyamatosan köteles ellenőrizni az önleolvasós dozimétert. Szennyezett zóna elhagyása után minden esetben ellenőrizni kell a sugáradagot. A mért sugáradagot jelenteni kell a közvetlen előljárónak és sugáradag-nyilvántartást vezető személynek, majd jelentkezni kell a doziméter újbóli üzemkész állapotba hozására.
256. Abban az esetben, ha az illető személyt ismételt sugárhatás nem éri, akkor a nyilvántartási lapon 14 naponként le kell írni a bekövetkezett biológiai sugáradagváltozás hatáscsökkenését, ami 14 nap esetén 30 %. A biológiailag hatásos sugáradagmaradvány megállapítása a 3. számú mellékleten található diagram segítségével történik.
257. Ha a biológiailag hatásos sugáradag a sugárhatás időszakára meghatározott "megengedett értéket" meghaladja, haladéktalanul jelentést kell tenni a parancsnoknak és az egészségügyi szolgálatnak. A háború időszakában megengedett sugáradagértékeket a 3. számú melléklet tartalmazza.

258. Az egységeknél, alegységeknél a vezetői /parancsnoki/ beosztásban levők - alosztályvezetőig bezárólag - egyéni sugáradagnyilvántartó lapjait központilag az önvédelmi parancsnoknak kell vezetni és a sugáradagellenőrzést végezni.
259. A belügyi szerv /egység, alegység/ munkaképességének, hadrafoghatóságának értékelése céljából az állomány sugárterhelését az "Összesített sugáradagjelentő lap" /2.sz. melléklet/ felhasználásával - a teljes harcászultság elrendelését követően - 14 naponként meg kell küldeni az előljáró belügyi szerv részére.
260. A csoportfőnökségek, önálló osztályok, rendőr-főkapitányságok, az országos parancsnokságok /Kormányőrség/ az egész személyi állományra vonatkozó "összesített sugáradagjelentő lap"-ot a központi RBV védelmi törzs részére kötelesek megküldeni.
261. Egészségügyi ellenőrzés során:
- a/ a 258. pontban meghatározottakra vonatkozóan vezetett egyéni sugáradagnyilvántartó lapokat a belügyi szerv, egység vezető orvosa - a központi belügyi szerveknél az egészségügyi ellátást végző /kijelölt/ orvos, az állami tűzoltóság területi szerveinél a rendőr-főkapitányság vezető orvosa - hetenként köteles ellenőrizni és a megjegyzés rovatba aláírni;
 - b/ az "Összesített sugáradagjelentő lap"-ot a vezető orvossal láttamoztatni kell;
 - c/ minden olyan személyt egészségügyi ellátás alá kell vonni, akinek biológiailag hatásos sugáradagja eléri, vagy meghaladja a megengedett sugáradag értékeket. Az egészségügyi kezelésről, annak befejezéséről és eredményéről tájékoztatni kell a sugársérült parancsnokát;

d/ amennyiben a sugáradagmérő eszközök segítségével nem állapítható meg, hogy a sugárhatásnak kitett személy 0,5 Gy /50r/ felett mekkora sugáradagot kapott, minden esetben egészségügyi vizsgálat, illetve megfigyelés alá kell vonni.

262. A sugáradag ellenőrzési feladatok tervezéséért és végrehajtásáért a belügyi szerv vezetője a felelős.

263. A sugáradag ellenőrzési feladatokat az alábbiak hajthatják végre:

a/ a központi és területi belügyi szerveknél a sugáradagmérők töltését és visszaellenőrzését a parancsnok által kijelölt önvédelmi parancsnok, a nyilvántartást és értékelést osztály, illetve alosztályonként kijelölt személy;

b/ a BM Határőrség szerveinél az országos parancsnokság állományára vonatkozóan a kijelölt személyek, a kerület törzs állományára vonatkozóan a vegyivédelmi szakasz parancsnoka, az alegységekre vonatkozóan az alegységparancsnok, vagy az általa kijelölt hivatásos állományú személy.

264. A Belügyminisztérium egész személyi állományára vonatkozó sugárterhelést - szervenkénti bontásban - a központi RBV Védelmi Törzs tartja nyilván.

265. A vegyi- és sugárellenőrzési feladatok végrehajtásához az érvényben levő vegyivédelmi normák alapján biztosított eszközöket kell igénybe venni.

266. A vegyi- és sugárszennyezettség mérésére nem kell tervet készíteni.

267. A sugáradag ellenőrzési feladatok ellátásának biztosítása érdekében a csoportfőnökségek, önálló osztályok, országos parancsnokságok /Kormányőrség/, a rendőr-főkapitányságok, megyei /fővárosi/ tűzoltó pa-

rancsnokságok, határőr kerület-parancsnokságok, rendőrkapitányságok részére egy példányban végrehajtási tervet kell készíteni. A felsoroltak alárendelt szervei részére végrehajtási tervkivonatot kell készíteni. A végrehajtási tervhez mellékelni kell a biológiai hatás csökkenésére vonatkozó grafikont és a megengedett sugáradag értékeket tartalmazó táblázatot /3. számú melléklet/.

268. A végrehajtási terveket a központi és területi belügyi szerveknél a kijelölt beosztott, a határőr kerület-parancsnokságokon a vegyivédelmi szakasz parancsnoka készíti el.

269. A felelős személy részére a következő feladatokat kell meghatározni és tervbe foglalni:

a/ állandó harckészültség időszakára a szervezeti, a személyi feltételek, a szükséges eszközök mennyiségének, típusának megállapítása, biztosítása, helyiség kijelölése, az ionkamrás doziméterek önkisülési értékének megállapítása, nyilvántartásba vétele, a sugáradagnyilvántartás okmányainak elkészítése, az egészségügyi szolgálat ellenőrzési feladatainak, az eszközök felvételezésével, kiadásával kapcsolatos feladatok meghatározása, végrehajtásáért felelősök kijelölése, név, rendfokozat, beosztás feltüntetésével;

b/ a fokozott harckészültség időszakára az eszközök felvételezésének és kiosztásának végrehajtása, a kijelölt helyiség igénybevétele, a nyilvántartási okmányok felfektetése, az adatok pontosítása, a sugáradagmérők folyamatos feltöltési rendjének meghatározása;

c/ a háborús veszély és a teljes harckészültség időszakára a sugáradagmérők folyamatos feltöltöttségének biztosítása, az élelmiszer, az ivóvíz és takarmány folyamatos vegyi- és sugárellenőrzése, megelőző védelmével kapcsolatos intézkedések, a nyilvántartás okmányainak vezetése, az egészségügyi ellenőrzési feladatok végrehajtása, a jelenléti kötelezettségek teljesítése;

d/ a háboru időszakára az egyéni sugáradagmérők rendszeres - és soron kívüli - értékelésének végrehajtása, az illetékes parancsnokok, az egészségügyi szolgálat tájékoztatása, a nyilvántartás adatainak folyamatos értékelése, a sugárterhelésre vonatkozó értékelő jelentések elkészítése, továbbítása.

XVIII.

VEGYI- SUGÁRMENTESÍTÉS ÉS FERTŐTLENÍTÉS

270. A személyi állomány védelmének biztosítása érdekében valamennyi belügyi szervnél fel kell készülni a vegyi- sugármentesítés és fertőtlenítés végrehajtására.
271. A mentesítés magában foglalja mindazokat az intézkedéseket, eljárásokat, amelyek a tömegpusztító fegyverek visszamaradó hatásainak megszüntetésére, illetve csökkentésére irányulnak.
272. A mentesítéshez felhasználható anyagok- és eszközök kiválasztására, a mentesítés végrehajtására és a betartandó biztonsági rendszabályokra az érvényben levő szabályzatok, szakkönyvek az irányadók.
273. A mentesítési feladatok ellátásáért a nem kitelepülő központi belügyi szerveknél és a megyei rendőr-főkapitányságoknál az önvédelmi parancsnokok, csapatalakulatoknál a vegyivédelmi alegység parancsnokok, illetve az alegységparancsnokok, a központi belügyi szervek háborús működési helyein az RBV védelmi törzs parancsnoka a felelős.
274. A teljes mentesítés végrehajtására mentesítő helyeket /mentesítő állomásokat/ kell biztosítani. A mentesítő helyek előzetes felmérése, kijelölése során elsősorban a felmerülő mentesítési igényeket kell szem előtt tartani, személy, anyag, eszköz, jármű stb. vonatkozásában és ezekre tekintettel kell meghatározni a mentesítés rendjét is.
275. Ha valamilyen fajta mentesítési igény kielégítésére saját erőből nincs lehetőség, akkor az együttműködő szervek - elsősorban a polgári védelem - mentesítő bázisain kell biztosítani az ezirányú tevékenységet.

276. A saját erővel végrehajtott mentesítést a vegyivédelmi normában rendszeresített, illetve szükségeseszközök felhasználásával kell tervezni.
277. A mentesítési feladatokra egy példányban végrehajtási tervet kell készíteni és a tervhez mellékelni kell a mentesítő anyagok, oldatok normáját, a mentesítőhelyek vázlatát, működési rendjét, a szennyezettség megengedett maximális értékeit.
278. A mentesítési feladatok végrehajtását a következők szerint kell tervezni:
- a/ a központi belügyi szervek közül a béke elhelyezésben maradók teljes egészében az elhelyezési körletekre tervezzék a feladatokat, a háborús működési helyre a terveket az "M" és Szervezési Csoportfőnökség Mozgósítási Osztálya készíti el;
 - b/ területi belügyi szervek közül a béke elhelyezésben maradók teljes egészében az elhelyezési körletekre tervezzenek, a kitelepülők teljes egészében a háborús működési helyre, a béke objektumra csak a visszamaradó létszámra vonatkozóan készítsenek tervet;
 - c/ a határőrség szerveinél a kerületparancsnokságok a mentesítési feladatok ellátására - elsősorban - a vegyivédelmi szakaszok állományát és eszközeit vegyék számításba, az alegységek /FEP, őrs/ a mentesítés megszervezését a harcászati követelményeknek megfelelően tervezzék. A végrehajtásra a parancsnok jelöljön ki felelős személyt.
279. A felelős személy részére a következő feladatokat kell meghatározni és tervbe foglalni:
- a/ állandó harckészültség időszakára a mentesítés céljára alkalmas helyek /állomások/ számbavétele, az esetleg szükséges átalakítások meghatározása, a mentesítőhely /állomás/ vázlatának elkészítése, a

mentesítés személyi és technikai szükségleteinek felmérése, az egyes feladatok végrehajtásáért felelős személy/-ek/ név és beosztás szerinti kijelölése, a szennyezettség ellenőrzéséhez szükséges eszközök számbavétele, állami tűzoltó egységek bevonásával illetve polgári védelmi bázison való mentesítés lehetőségének felmérése, igények egyeztetése;

b/ fokozott harckészültség időszakára a mentesítéshez biztosított eszközök, anyagok felvételezése, és a mentesítő kapacitás felmérése, szükségmentesítő anyagok, eszközök összegyűjtése;

c/ háborús veszély, illetve a teljes harckészültség időszakára a nem települő szerveknél a mentesítő állomások /helyek/ kialakításával kapcsolatos munkálatok elvégzése és a szükséges létszám igénybevétele.

XIX.

A SUGÁR- ÉS VEGYIHELYZET ÉRTÉKELÉSE

280. A sugár- és vegyihelyzet értékelés /továbbiakban: helyzetértékelés/ alapadatokat biztosít a parancsnok /vezető/ részére a kialakult helyzet megítéléséhez. Célja, hogy valamennyi mérhető, vagy számítható adat összevetésével minél pontosabb adatok legyenek biztosíthatók a feladatok eredményes végrehajtásához, illetve a védelem érdekében a szükséges intézkedések meghatározásához.
281. A helyzet értékelésével összefüggő feladatok ismerete, a döntéshez szükséges szinteknek megfelelően minden parancsnokkal szemben követelmény.
282. A helyzetértékelési feladatok végrehajtásáért:
- a/ a központi belügyi szervek háborús működési helyén az RBV védelmi törzs parancsnoka, a békeelhelyezésben maradók esetében az adott belügyi szerv parancsnoka;
 - b/ az országos parancsnokságoknál /Kormányőrségnél/, a megyei /budapesti/ rendőr-főkapitányságoknál és alárendeltjeiknél az érintett parancsnokok
- felelősek.
283. A helyzetértékelési feladatokat az alábbiak végezzék:
- a/ a központi belügyi szervek háborús működési helyein az "RBV védelmi törzs", a békeelhelyezésben maradó szerveknél a személyi állományból kijelölt önvédelmi parancsnokok;

- b/ a megyei /budapesti/ rendőr-főkapitányságoknál, megyei /fővárosi/ tűzoltó parancsnokságoknál és a BM Kormányőrség Parancsnokságán, a BM Forradalmi Rendőri Ezrednél a helyzetértékelő munkacsoport, melynek létszáma ne haladja meg a 4 főt;
- c/ a rendőrkapitányságoknál és a rendőrőrsökénél, tűzoltóparancsnokságoknál az önvédelmi parancsnokok, illetve helyetteseik;
- d/ a BM Határőrség szerveinél a BM Sugárfigyelő és Jelzőrendszer részeként, az érvényben levő BM SUFI Működési Szabályzatban meghatározott személyek;
- e/ a tartalék vezetési pontokon az önvédelmi parancsnokok, illetve helyetteseik.

284. Az "RBV védelmi törzs" tagjait a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség által az ÁHKSZ-ben meghatározottak szerint a BM tanintézetek személyi állományából az érintett parancsnokok jelölik ki.

285. A helyzetértékelő munkacsoportok az egész működési területükre végezzék el az előzetes és valós helyzetértékelést. Az alárendelt szerveknél az önvédelmi parancsnokok csak a valóságos helyzetet értékeljék.

286. A helyzetértékelési feladatok ellátásához az anyagi szerveknek, illetve hिरadó szolgálatoknak az alábbiakat kell biztosítaniuk:

- a/ a munkacsoport részére 1 db 1:500 000 méretarányú, /Magyar Néphadsereg Vezérkara Magyar Népköztársaság/ 1 klt 1:200 000 méretarányú /működési terület/, 1 klt 1: 100 000 méretarányú /működési terület/, az önvédelmi parancsnokok részére 1 klt 1: 100 000 méretarányú /működési terület/ munkatérképet;

b/ rajzeszközöket, körzőket, szögmérőt, vonalzót, stb.;

c/ jelentőtömböket, füzeteket;

d/ híradóeszközöket, rádió, telefon, stb.;

e/ lehetőleg különálló helyiséget.

287. A helyzetértékeléssel összefüggő feladatok végrehajtása érdekében egy példányban végrehajtási tervet kell készíteni, melyben a következő feladatokat kell meghatározni:

a/ állandó harckészültség időszakára a munkacsoport tagjainak kijelölését /név, rendfokozat, beosztás/, alap kiképzését és rendszeres továbbképzését, a meghatározott anyagok, eszközök biztosítását /a tartalék vezetési pontok részére is/, az együttműködő szervekkel történő kapcsolat felvételt;

b/ fokozott harckészültség időszakára a munkacsoport tájékoztatását, az értékeléshez szükséges anyagok, eszközök meglétének ellenőrzését, a hiányok pótlását, a munkatérképek előkészítését;

c/ háborús veszély harckészültség időszakára a munkacsoport tagjainak együtt tartását, az együttműködő szervekkel történő folyamatos kapcsolat tartást;

d/ teljes harckészültség időszakára az állandó készenlét biztosítását a feladatok végrehajtására.

XX.

AZ ÖNVÉDELMI PARANCSNOKOK ÉS HELYETTESEIK FELADATA

288. Az önvédelmi jellegű feladatok ellátására valamennyi belügyi szervnél /egységnél, alegységnél/ - a teljes személyi állomány, az objektumok és az elhelyezési körlet területére kiterjedően - fel kell készülni.
289. Az önvédelmi feladatok végrehajtásának szervezésére, irányítására, a belügyi szerv vezetője által önvédelmi parancsnokokat és helyetteseket kell kijelölni az alábbi helyeken:
- a/ a BM központi szerveknél, az országos parancsnokságok, csoportfőnökségek, - a BM Határőrség Országos Parancsnokság és a BM III/IV. Csoportfőnökség kivételével - önálló osztályok és ezekkel azonos jogállású szerveknél;
 - b/ a rendőr-főkapitányságoknál és azok alárendelt szerveinél;
 - c/ a BM FRE zászlóaljainál;
 - d/ az a/ és b/ alpontokban szereplő szervek minden külön elhelyezésben levő beosztott osztályainál és ezzel azonos jogállású alosztályainál.
290. Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladata a belügyi szerv /egység, alegység/ személyi állománya védelmének megszervezése, az önvédelmi feladatok végrehajtásának tervezése, a végrehajtás időszakájában annak irányítása, ellenőrzése.

291. Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik a feladataikat egymás között megosztva, a belügyi szervek /egységek, alegységek/ parancsnokának közvetlen alárendeltségében, szakmai kötelezettségeik ellátása mellett végezzék.
292. Az önvédelmi jellegű feladatok ellátásának szakmai irányítását és felügyeletét a BM központi szerveknél a BM "M" és Szervezési Csoportfőnökség Mozgósítási Osztályának vezetője a területi rendőri szerveknél a rendőr-főkapitányságok RBV védelemszervező tisztje látja el.
293. Az önvédelmi parancsnokokat és helyetteseiket a fokozott harcckészültség elrendelésétől minden olyan feladat alól mentesíteni kell, amely az önvédelmi tevékenység ellátását akadályozza.
294. Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladatai az állandó harcckészültség időszakában:
- a/ vegyenek részt a meghatározott továbbképzésben, ismerjék meg feladataikat, az önvédelmi feladatok ellátásának elveit, rendjét, módját; a támadó fegyverek hatása elleni védelmet meghatározó parancsokat, utasításokat, elveket; a feladatok tervezésére vonatkozó rendelkezéseket; a szükséges mértékben a szerv háborús időszaki feladatait; a személyi állomány védelmével kapcsolatos feladatokat, lehetőségeket; a védelem céljára rendszeresített - és felhasználható - anyagokat, eszközöket, azokat a körülményeket, amelyek között az önvédelmi feladatok ellátásra kerülnek;
 - b/ működjenek közre a személyi állomány rendkívüli időszakra történő felkészítésében;
 - c/ készítsék el - egy példányban - a belügyi szerv /egység, alegység/ támadó fegyverek hatása elleni védelmére tervezett feladatokat rögzítő "Végrehajtási terv"-et, valamint "Végrehajtási tervkivonat"-okat.

295. Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladatai a fokozott harc-készültség időszakában:

- a/ ellenőrizték az életvédelmi létesítmények /óvóhelyek/ készenlét-be helyezését, adják át a kijelölt óvóhely parancsnok részére az óvóhely üzemeltetési terveket;
- b/ ellenőrizték a légi- és RBV riasztás helyi eszközeinek üzemképességét;
- c/ vételezzék fel a vegyi- sugárfelderítés eszközeit, anyagait, ellenőrizték üzemképességüket, pontosítsák a felderítés utvonalvázlatát;
- d/ vételezzék fel és osszák ki a sugáradagmérőket, fektessék fel a nyilvántartási okmányokat, határozzák meg a sugáradagmérők feltöltésének rendjét;
- e/ vételezzék fel a mentesítéshez szükséges eszközöket, anyagokat, mérjék fel a mentesítő kapacitást, gyűjtsék össze a szükségmentesítő anyagokat, eszközöket;
- f/ vételezzék fel az élelmiszer és ivóvíz megelőző védelméhez szükséges anyagokat, eszközöket, pontosítsák a minták vizsgálatát végző intézmények, laboratóriumok címét;
- g/ készüljenek fel a vegyi- sugárhelyzet /valóságos adatok alapján történő/ értékelésére.

296. Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladatai a háborús veszély harckészültség időszakában:

- a/ ellenőrizték az óvóhelyek berendezését és felszerelését;

- b/ ellenőrizték a riasztási tájékoztatók kifüggesztését;
- c/ a vegyi- sugár felderítés stabil eszközeit telepítsék és készítsék elő üzemeltetéshez;
- d/ folyamatosan üzemeltessék a sugáradagmérőket, vezessék a nyilvántartási okmányokat, folyamatosan tegyenek jelentést;
- e/ irányítsák a mentesítő helyek kialakításának munkálatait;
- f/ ellenőrizték az élelmiszer és ivóvíz megelőző védelmének végrehajtását;
- g/ vegyék fel a kapcsolatot az együttműködő szervekkel.

297. Az önvédelmi parancsnokok és helyettesek feladata a teljes harckészültség időszakában:

- a/ ellenőrizték az elkészült szükségóvóhelyek berendezését;
- b/ a kitelepülő szervek a háborús működési helyeiken telepítsék a vegyi- sugár felderítés stabil eszközeit, a mentesítő helyeket, állomásokat, vegyék fel a kapcsolatot az együttműködő szervekkel;

298. Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladatai ellenséges csapás esetén:

- a/ ellenőrizték az életvédelmi létesítmények üzemeltetését;
- b/ irányítsák az önmentést és a tüzek oltását;
- c/ intézkedjenek a vegyi- sugár felderítésre;

d/ ellenőrizték a sugáradagmérőket;

e/ szervezzék meg és irányítsák a vegyi- sugármentesítést, fertőtlenítést;

f/ folyamatosan végezzék a vegyi- sugárhelyzet értékelését.

299. Több belügyi szerv közös elhelyezési körletében az óvóhely /szükség-óvóhely, radioaktiv kiszóródás ellen védő helyiség/ üzemeltetése, továbbá a légi- és RBV riasztás; radiológiai, biológiai és vegyi felde-rités; a vegyi- sugár mentesítés és fertőtlenítés megszervezéséért az objektum parancsnoka által kijelölt szerv önvédelmi parancsnoka a felelős.

300. Az azonos szervnél, a külön elhelyezés miatt kijelölt több önvédelmi parancsnok közül a szerv támadó fegyverek hatásai elleni védelem koordinálására a rangidős önvédelmi parancsnokot kell megbízni.

.....
szerv

Szám: M-...../19.....

2. sz. melléklet

SZIGORUAN TITKOS!

/Kitöltés után./

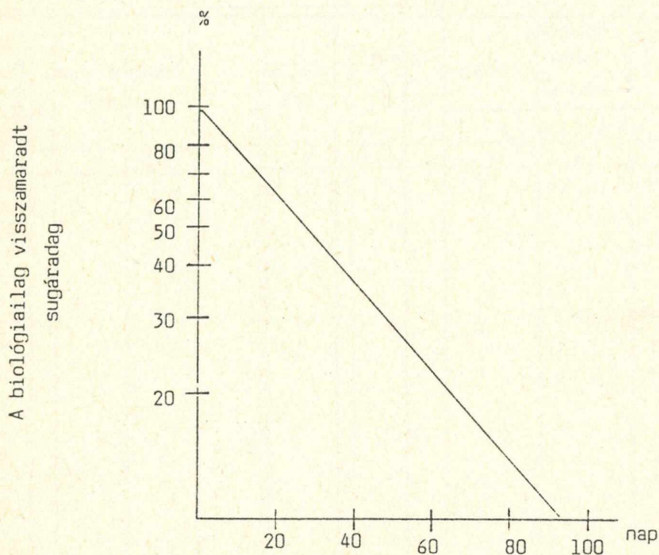
ÖSSZESITETT SUGÁRADAG JELENTŐLAP
.....ÉVHÓNAP.

Sorszám	Szerv megnevezése	A szem.áll. összesített sugáradagja					
		0-10 r fő %	11-50r fő %	51-99r fő %	100- 150r fő %	151- 300 r fő %	300 r felett fő %

.....
egészségügyi szolgálat

.....
parancsnok

BIOLÓGIAI HATÁSCSÖKKENÉS DIAGRAMJA

A sugáradag elszenvedése óta eltelt idő

Háboru időszakában megengedett maximális sugáradag értékek

Folyamatos sugárhatásra, egyszeri alkalommal /4 napon belül/	50 r
Többszöri besugárzásra	10 nap alatt 100 r
	1,5-2 hónap alatt 200 r
	1 év alatt 300 r

TARTALOMJEGYZÉK

	oldal
2 /1986. számú államtitkári parancs	I - II.
I.	
A tervek készítésének, jóváhagyásának és tárolásának rendje	1
II.	
A magasabb harckészültségi fokozatba helyezés, a mozgósítás, a belügyi szervek kitelepülése és egyes különleges intézkedé- sek elrendelésének rendje	6
III.	
Az ügyeleti szolgálatok működése a magasabb harckészültségi fokozatok elrendelése után	9
IV.	
Objektum rendkívüli időszaki őrzésének megszervezése	16
V.	
A belügyi szervek folyamatos vezetésének biztosítása	19
VI.	
A fogva tartottak előzetes felülvizsgálása és szabadon bocsátása, a fogva tartottak kiszállítása a kitelepülés elrendelésekor	22
VII.	
A fegyveres erők és testületek mozgósításának rendőri biz- tosítása	28
VIII.	
A megyei /fővárosi/ honvédelmi bizottságok tagjainak értesítése..	31

IX.

A BM Országos Futárszolgálat és a megyei rendőr-főkapitányságokon szervezett futárcsoportok működése	33
--	----

X.

A harckészültségi gyakorlatok rendje, értékelése	35
--	----

XI.

A rendkívüli időszaki felkészülés helyzetéről szóló értékelő jelentés összeállítása	39
---	----

XII.

A belügyi szervek, a személyi állomány és családtagjainak ki-telepítése	42
---	----

XIII.

A gyülekezési helyek kijelölése	55
---------------------------------------	----

XIV.

Az állomány életvédelmének és a védett vezetés feltételeinek biztosítása	59
--	----

XV.

A légi-, radiológiai-, biológiai és vegyi riasztás	67
--	----

XVI.

RBV felderítés	75
----------------------	----

XVII.

A személyi állomány vegyi- és sugárszennyezettségének mérése, a sugáradag ellenőrzés, nyilvántartás és jelentés rendszere	78
---	----

XVIII.

Vegyi- sugármentesítés és fertőtlenítés	87
---	----

	oldal
XIX.	
A sugár- és vegyi helyzet értékelése	90
XX.	
Az önvédelmi parancsnokok és helyetteseik feladata	93
Mellékletek / 1 - 3-ig /	98
Tartalomjegyzék	101